

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societate Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Iureg. In Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938. Trf. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 150.
1939. július 7. péntek.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Leleplező cikkek

Jelennek meg szinte elmaradhatatlanul a sajtóban, valahányszor egy váratlan és meglepetésszerű diplomáciai akciónak érkezik jelentés, jólbeavatótságot sejtető leleplező cikkek, amelyek közlik az olvasóval, hogy „minden másképp van”, vagyis tulajdonképpen nem is arról van szó, amiről a szónoklatok elhangzanak, a vezércikkek íródnak és a diplomáciai jegyzékek megemlékeznek, hanem — gazdasági okok és gazdasági érdekek húzódnak meg a háttérben, olyan gazdasági érdekek, amelyekről a nagy nyilvánosság előtt nem szoktak vagy nem illik beszélni és amelyekről nem a nagy nyilvánosságot jelentő első oldalakon, hanem a közgazdasági rovat háromsoros hireiben — a premier planban lévő eseményeknek ebben a kulisszámögötti világában — történik említés.

Az európai polgár előtt — mert hiszen az utóbbi időben ő az, aki a nagy események forgatógépébe került — két világpolitikai szenzáció között önkéntelenül is felvetődik a kérdés, hogy miért nem fordítják meg a dolgot? Miért hozzák a staffázst előtérbe és miért látszólag a döntő tényező, a probléma gazdasági oldala sikkad el olyan mellékvágányokon, amelyeken a kérdés megoldásához eljutni nem lehet vagy legalább is csak mérhetetlen áldozatokkal lehet elérkezni. Miért nem nyulnak a problémák gyökeréhez és miért nem egyenesen a gazdasági kérdésekkel néznek szembe?

Miért beszélnek és írnak például angol—japán hatalmi versengésről, a két állam presztizsének védelméről, ahelyett, hogy egyenesen arról beszéljenek, hogy Anglia milyen erőfeszítéseket tesz a kínai valuta értékének fenntartása végett és milyen komoly gazdasági érdekei fűződnek ahhoz, hogy ennek a pénznek értéke ne gyengüljön? És miért nem az szerepel a jegyzékekben, hogy a villámgyorsan fejlődött japán szövőipar néhány esztendő alatt mérhetetlen veszteségeket okozott az angol textiliparnak, amelynek számos távolkeleti piacát elfoglalta? Miért nem a piacok felosztásáról tárgyalnak és miért inkább a katonai intézkedéseket hozzák előtérbe, amikor esetleg az előbbi kérdés kielégítő elintézése már talán fölöslegessé tenné az utóbbiakat.

De ettől a távolkeleti problémától függetlenül, miért nem azt hangsúlyozzák hogy a politikai és világnézeti jelszavakon túl, az a válság, amely ma Európát lázban tartja a nyersanyagok beszerzésének és az ipari termékek értékesítésének válsága? Miért nem ezekhez a kérdésekhez nyulnak hozzá elsősorban?

Nyilván ezt a kérdést tette fel magának Sir Grieg, a lordok házában egyik tagja, aki annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy kizárólag az időszzerű gazdasági kérdések megoldása mentheti meg a világot a háborútól és aki azt hangsúlyozta, hogy a kicsiny és semleges európai államok, amelyek nem akarnak a nagyhatalmak viszályaiba, ezeknek a viszályoknak történelmi sodrásába kerülni, örömmel csatlakoznának egy olyan kezdeményezéshez, amely azt tűzi ki céljául, hogy békésen oldja meg a világ nagy gazdasági kérdéseit.

Ugyancsak ezt a kérdést teheték fel maguknak azok is, akik a nemzetközi kereskedelmi kamara kongresszusa alkalmából az elmúlt napokban Kopenhágában jöttek össze és akik tárgyalásai eredményeképpen annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy a nemzetközi gazdasági kapcsolatok helyreállításával, azok fejlesztésével lehet eljutni a nemzetközi légkör enyhüléséhez. Talán különösnek is hangzik, hogy a gyakorlati élet emberei, akiknek pedig föltétlenül kapcsolatos kell tartaniuk a valóságokkal és akik tudatában kell legyenek annak, hogy mi történik ma Európában, tudniuk kell, hogy ezen a kontinensen egy termelési ágának van tagadhatatlan konjunktúrája: a fegyverkezési iparnak, — ilyen körülmények között valóban különösnek hangzik, hogy

London és Páris bizalmatlan Moszkva követeléseiről

Az angol és francia kormány attól tart, hogy a Szovjet kívánságainak teljesítése kalandba sodorhatja a nyugati demokráciákat — Egyszerű hármasszövetség megkötését javasolják a tanácskormánynak

Anglia finanszírozza szövetségesei fegyverkezését

London. A legutóbbi minisztertanácson — hír szerint — elhatározták, hogy elutasítják a Szovjet legújabb követeléseit, amelyek közvetett támadásokra vonatkoznak. A francia kormány teljes mértékben hozzájárult ehhez az elhatározáshoz. Diplomáciai körök, az United Press szerint, a szovjetkormány javaslatainak tartalmából újabb híreket tudnak és ezek szerint a szovjetnek az a kívánsága, hogy a szövetség kötelezettségei akkor is életbelépjenek, ha a szerződő három nagyhatalom érdekkörébe tartozó valamely állam kormányában külpolitikai nyomás alatt átalakulás jön létre és ezáltal a szerződő felek bármelyike fenyegetve érezné magát.

London és Páris ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ilyen formula megszemenő jogokat biztosítana a szovjetkormánynak és alkalmat nyújtana, hogy a Balti-államokhoz esetleg történő kormányváltás miatt háborút idézhessen fel és ebbe belevonja Angliát és Franciaországot. Ha ezzel kapcsolatban lehetetlen volna Moszkvát jobb belátásra bírni, akkor a hatalmak egyszerű hármasszövetséget javasolnak Moszkvának és ez csakis a közvetlen támadás esetén léne életbe.

A danzigi kérdés tekintetében a minisztertanács elfogadta azt a kormánynyilatkozatot, amelyet Chamberlain miniszterelnök az alsóház ülésén ismertet. Határozatot hozott a minisztertanács a szövetségesek hiteligényeit tekintetében is. A kormány rövidesen törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé abban a tekintetben, hogy a szövetségeseknek nyújtandó fegyverkezési hiteleket és hadianyagszállításokat Anglia finanszírozza 100—150 millió erejéig. A törvényjavaslatot a parlamentnek még ebben a hónapban le kell tárgyalnia.

„Ha a demokrata hatalmak tovább becsmérik a német határozottságot...”

Berlin. A Völkischer Beobachter írja: A demokrata államok sajtója arról számol be, hogy az elmúlt vasárnap puccsot akartak Danzigban végrehajtani. Ez az államcsíny állítólag a demokrata hatalmak határozott lépése folytán elmaradt. A külföldi lapok azt is állítják — folytatja a Völkischer Beobachter — hogy Németország megtorpant és deferált a demokrata államoknak.

Az ilyen újságközlemények rendkívül veszélyesek, mert megalázó dolgokat állítanak. Az ilyen rágalmak alkalmasak arra, hogy katasztrófát idézzenek elő és Németországot rábíriák arra, hogy a gyors cselekvés terére lépjen, csak azért, hogy megmutassa, nem torpant meg.

Ha a demokrata hatalmak tovább folytatják a német határozottság becsmérlését, akkor a német hadsereg meg fogja szállni Danzigot annak ellenére, hogy Németországnak nincsen

szándékában Danziggal szemben katonai erőt felvonultatni és hirtelen cselekedni.

Különben a Völkischer Beobachter megerősíti azokat a híreket, hogy

a múlt heti danzigi nemzeti szocialista puccsról szóló jelentéseket az angol külügyminisztérium sugalmazására kürtölték világgá a londoni lapokban.

A lap élesen támadja az angol külügyminisztériumot és azzal fejezi be a cikket, hogy nem kell azt hinni, hogy a németek nyugalma közömbösséget, vagy beletörődést jelent.

Varsó. (Rador.) A breslauer, königsbergi és más német városok rádióleadóállomása tegnap lengyel nyelvű propaganda-leadást közvetített. Ezeket az előadásokat most naponként megismétlik ugyanabban az órában. A lengyel nyelvű előadásokat a lengyel himnusz hangjával vezetik be és az első közvetítés keretében az előadó közölte, hogy

ezek a gyakorlati emberek ilyen gyakorlatiatlanul látszó, a valóságoktól, esetleg a lehetőségektől oly távol lévő megoldási tervvel álljanak elő.

Későbbi idők talán igazolják őket és bizonyosságot szolgáltatnak annak, hogy ők voltak a gyakorlati emberek. Ők, akik közül akkor, amikor a nemzetközi konferenciák nincsenek divatban, Angliából száznál, Németországból százhuszonnégyen, Franciaországból ötvenöt és a többi államokból is huszan-harmincan, összesen negyvenegy állam képviselői jelentek meg a kereskedelem nemzetközi parlamentjén. Gyakorlati emberek voltak, mert azt vallották, hogy a gyakorlati életnek két tényezője a termelés és az eladás zavartalansága mégis csak a békében biztosított és ugyancsak békében csatlakozhat ezekhez egyre fokozódón a harmadik és nélkülözhetetlen tényező:

a fogyasztás. Ezeknek összhangba hozása nemzetközi vonatkozásban az összes érdekeltet hozzájárulásával kétségtelenül levezethetné azt a feszültséget, amely már szinte szinte robbanáshoz vezet.

Kétségtelen igazságok ezek, de kétségtelen az is, hogy a dolog még sem olyan egyszerű. A gazdasági pozíciók egyben hatalmi pozíciók is és ezért van az, hogy a történelem során ilyen pozíciókat nem egyszer hatalmi eszközökkel igyekeztek megszerezni. A lényeg valóban az képez, ami a háttérben marad: a gazdasági érdekek sorozata és ennek a kontinensnek, talán a világnak békeje nagymértékben attól függ, hogy sikerül-e ezeket az egyre mélyülő gazdasági érdekellentéteket legalább némileg kiegyenlíteni még azelőtt, mielőtt végleg és visszavonhatatlanul a hatalmi eszközök vennék át a döntő szerepet. (m. t.)

a két szomszéd között mesterségesen szítják az ellentétet, mert a természetes helyzet az, hogy Németország és Lengyelország békességben éljenek egymás mellett.

A német-lengyel együttműködés nagy előnyököt biztosít Lengyelországnak, megértés azonban csak úgy lehetséges a két állam között, ha

Államtanács Varsóban

Varsóból jelentik: Tegnap nagyfontosságú államtanácsot tartottak, amelyen az államfő Moscický elnököt. A tanácskozáson résztvettek még Rüdý Smigly hadseregparancsnok, Sladkovszky miniszterelnök, Beck külügyminiszter és a hadügyminiszter. Az államtanács két óra hosszat tartott és a danzigi, valamint az általános külpolitikai helyzettel foglalkozott. Hír sze-

„Németország és Bulgária közös életterbe tartozik...”

Berlin. Hitler kancellár tegnap délelőtt Berlinbe érkezett Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök, családja és kísérete, részére dícsvacsorát adott, amelyen többek között résztvett Göring tábornagy, Ribbentrop külügyminiszter és Richt-hofen szófiai német követ.

A külügyi felhivatalos Deutsche Diplomatische Korrespondenz Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök szerdai hivatalos látogatása alkalmából a bolgár-német viszony kérdésével foglalkozik s többek között a következőket mondja:

— Németország és Bulgária mindketten le-vonták a következtetéseket annak a ténynek a felismeréséből, hogy ők, mint Duna menti országok, egy és ugyanazon életterhez tartoznak. A két ország gazdasági érdekei annyira egybeforrnak, hogy Bulgária külkereskedelmének zöme a német birodalom felé irányulhat, míg Németország a maga ipari termék számára jelentős piacot talál Bulgáriában. A látogatás alkalmával szólalt arra, hogy a bolgár miniszterelnök beható eszmecsere-t folytatson a német politikai élet vezető tényezőivel. Németország teljes megerőltetéssel viseltetik barátai különleges viszonyai iránt és csak azt kívánja, hogy Európa eme részében oly viszonyok alakuljanak, amelyek ebben az életterben minden országnak az egymással való termékeny együtt működés szellemében biztosítsák az őt megillető helyet.

Szófia. (Rador.) A Havas ügynökség bolgár hivatalos helyen úgy értesült, hogy Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök, aki jelenleg a német fővárosban tartózkodik, politikai vonatkozásban sem

a területi kérdéseket elintézik.

Az előadó elkerülhetetlennek jelentette ki, hogy Danzig visszakerüljön a birodalomhoz, azonban véleménye szerint ebből Lengyelországnak nem származik kára.

Végül hangoztatta az előadó, mily nagy szükség lenne arra, hogy Lengyelországban antiszemita propagandát folytassanak.

rint az államtanács megszövegezte a szabadváros szénátusának ányújtandó jegyzéket is.

Varsóból jelentik: A lengyel belügyminiszter elrendelte, hogy az ország valamennyi helységében légoltalmi fedezékeket létesítsenek. A munkálatokat a legsürgősebben kell elvégezni s a lehetőségekhez képest augusztus elsejéig be is fejezik azokat.

miféle kötelezettséget nem vállal és nem kötött a német kormánnyal egyezményt. Különben a Paris Soir állítása szerint tegnap óta a bolgár ve-

A moszkvai tárgyalások kulisszatitkaival

London. (Rador.) A Times megbízható forrásból közli a moszkvai tárgyalásokkal kapcsolatosan a következő részleteket:

Néhány héttel ezelőtt az angol kormány elvben hozzájárult ahhoz az ajánlathoz, amely háromhatalmi egyezmény létrehozatalát javasolta, valamint védelem nyújtását azon esetre, ha bizonyos országokat támadás érte. A tárgyalások megindultak abban az irányban, hogy pontosan nyilvánítsák ki, melyek ezek az államok.

Az angol kiküldöttek javasolták, hogy Belgium, Lengyelország, Románia, Törökország és Görögország kapjanak biztosítékokat, a szovjet delegátusok viszont Finnország, Észtország és Lettország bekapcsolását kérték. Az angol megbízottak ekkor kijelentették, hogy Svájc és Hollandia függetlenségét is biztosítani kell. A szovjet-orosz megbízottak válaszukban kijelentették, hogy amennyiben nyugateurópai államok függetlenségét is biztosítani akarják, azonnali segítséget helyeznének ezek számára kilátásba, meg kell kezdeni a tárgyalásokat Lengyelországgal és Törökor-

zérkar főnöke is Berlinben tartózkodik a német hadsereg vezetőivel. Szeptember második felében Boris bolgár király is Berlinbe utazik.

Rómából jelentik: A bolgár miniszterelnök berlini látogatásával kapcsolatban az olasz lapok hosszabb cikkeket írnak. A „Gazetta del Popolo” azt írja, hogy Kiosseivanoff miniszterelnök: az a körülmény készítette az utazásra, hogy

Bulgária, Jugoszlávia és egyes más államok fogos aggodalmát érznek a London által Ankarának tett ígérek miatt.

Szófiában tudatában vannak a helyzet nehézségeinek, de óvakodnak minden elhamarkodott kalandtól. A bolgár politika szilárdsága hozzájárul a Dunamedence és a Balkán-egyensúly megteremtéséhez.

Ciano nem fogadta kihallgatáson a római francia nagykövetet

Rómából jelentik: A Stefani ügynökség megemlékezik azokról a külföldön elterjedt hírekről, amelyek szerint Ciano gróf olasz külügyminiszter kihallgatáson fogadta Francois Poncet római francia nagykövetet. A távirati ügynökség megjegyzi, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz.

szággal kötendő katonai szerződések létesítésére. Ugyanez a szovjet-orosz delegátusok „közvetlen vagy közvetett” támadó definíciót használtak, amely olyan tág lehetőségekre nyújt alkalmat, hogy angol részről kijelentették, hogy ez a meghatározás tényleges beavatkozásra nyújt alkalmat más államok életébe.

Ugyancsak ezzel a kérdéssel foglalkozva a Neue Züricher Zeitung cikket közöl, amely szerint Svájc nem vehet részt olyan egyezményben, amelyet most készítenek elő Anglia, Franciaország és Szovjetország között, miután — mint az egész világ tudja, — Svájc hű marad a semlegesség elvéhez.

A Journal de Geneve vezércikkében megállapítja, hogy Svájc ugyanolyan álláspontot foglal el, mint Hollandia, amely tiltakozik az ellen, hogy az Anglia által kezdeményezett védelmi szövetségbe besorozzák.

Svájc is abszolút semleges akar maradni és helyteleníti, hogy Moszkvában a szovjet, angol, francia tárgyalásokon Svájc biztonságáról is szó esett.

Brüsszel. A National Belgique című újság

Áldott béke és nyugalom

Írta: ANDRÉ THÉRIVE

Varreux idegesen topogott a terecskén, míg végre feltűnt a távolban sofőrje alakja. Végre:

— Nagyságos ur, benn vagyunk a pácban. A kocsi javítása legalább két teljes napot vesz igénybe. Ha siet, vonaton kell mennie.

— Rendben van. Maga itt marad és majd hazahozza a kocsit. Hol van a postahivatal? Addig is vigye a poggyászatát a vasúthoz és adja fel.

Francois, a sofőr már szokva volt ehhez a tempóhoz. Ma reggel állt elő gazdája azzal, hogy azonnal nyergeljen, mennek Párisba. Igaz, hogy megjárta: harminc kilométernyire Cannes-tól csak leállt a kocsi Sainte-Marmagne-la-Tailladeban. Francoist nem izgatta különösképpen a dolog. Inkább az érdekelté, hogy elmúlt 11 óra és kezdett megéhezni. Varreux ur ekkorra megtalálta a postát és egy ablakocska előtt toporzékolt:

— Azt mondja nekem, hogy csak három órára kap telefonösszeköttetést Párisal? Kisasszony, az istenért, a tőzsdét tizenkettőkor bezárják.

— Nahát! Már úzenkettőkor? — álmélkodott a postás-kisasszony.

Varreux rövid habozás után hozzálátott, hogy megszövegezzon egy sürgőnyt. Mikor a harmadik lap papíroszt nyújtotta át, a kisasszony egyszerre elmosolyodott, olvasván a furcsa mondatokat: „Azonnal eladni gumit, vigyázni a határidős Kaffangára...”

— Hiszen ez a pénzügy — mondta. — Tessék vigyázni! Én nem biznék az emberekben. Őcsém Carpentrasban egy bankban van és mindig mondta, hogy milliókat kereshetne, ha felhasználná az ilyen utasításokat. Csak hogy a nagy pénzesek tükös irással sürgönyöznek. Önnek nincs titkos írása?

— Látom, hogy a sürgönyöm, csak holnapután megy el — mondta szomorúan Varreux ur és összegyűrte a papíroszt.

— Ó nem. Ebéd után a kollégámmal továbbítjuk a központba.

Varreux ur vállat vont és kiment. Kint megszólított egy legényt:

— Fiam, nem vinnél egy sürgőnyt víz felé a vasúthoz?

— Nem, — felelt a fiú — ma szombat van. Fizetést kaptam, nem kell ma pénz.

Varreux ur elkecseregetve ült le a téren egy kávéház teraszára. Mikor a pincér végre előkászálódott, a kánikulára való tekintettel jeges italt kért.

— Nincs jég — mondta a pincér rosszalólag.

— Miért nincs? Kérdezte Varreux ur dühöngve.

— Elolvad a nyáron! Nem érdemes tartani.

Varreux megitta a langyos italt, azután vendéglő után érdeklődött.

— Ez az egyetlen — válaszolta a pincér.

— Nos, akkor negyed óra múlva itt ebédelek.

— Igen, csak hogy éppen ma nincs konyha.

Tetszik tudni, ma vasár van és akkor tulsok volna az ember. Ugy hogy inkább nem főzünk... Varreuxnek mérgében elment az étvágya és feltápáskodott. Most mit kezdjen az idejével? Lassan ballagott végig a városka szűk utcáskáin. Rövid idő múlva észrevette, hogy apró kis porontyok szegődnek nyomába és kutatva vizsgálgatták. Végre megszólította az egyiket:

— Mit bámulsz rajtam, őcskös?

— Hogy miért tetszik úgy sietni — felelt a gyerek.

— Nem sietek én — jegyezte meg Varreux, mire a gyerekek harsány nevetésben törtek ki és csak tovább követték gyanakodva.

Egy téren néhány széket látott szép sorba állítva. Husz-harminc ember ült rajtuk és semmit

se csináltak. Megszólította egyiket:

— Mire várnak itt?

— A mozira. Este kifizetik a vásznat ott a két fa között. Hát már most ideülünk és várjuk, hogy elkezdődjék az előadás. Biztosítjuk a helyet.

Varreux ur elzarándokolt a borbélyhoz. Reggel nem ért rá borbélykozni. Ezzel is agyonüthet félórát. A borbély üzlete előtt állt:

— Megborotválna? — kérdezte Varreux ur most már bizalmatlanul.

— Hát — habozott a borbély — nem lehet később? Most pihenek ugyanis.

— És meddig? — érdeklődött Varreux.

— Amíg kipihenem magam — felelt a borbély és serecintett a foga közül.

— Maga bezzeg nem idevaló? — érdeklődött

— Nem, Párisi vagyok.

— Gondoltam mingyárt. És mit csinál Párisban?

— Üzleteket.

— Képzelem, mit löfött! Nem ér rá pihenni. Mondja, kártyázik?

— Bridzset — felelt Varreux ur.

— Az mi? Tud-e belőte,ot, vagy manillet?

— Hacsak nem emlékszem katonakoromból.

— Remek. Térüljön beljebb. Negyedóra

múlva jön a sógorom és a fia aperitifre, azután együtt ebédelünk. Maga lesz a negyedik. Csirke van ebédre. No, mit szól hozzá?

— És mi lesz a sürgönyömmel? — eltenkzett halványan Varreux ur.

— Majd elviszi az ördög, — nevetett a borbély — nem kell úgy nyüzsögni egész nap. Majd itt marad este, meg holnap és hétfőn megborotválom...

És Verraux ur megadta magát. Belépett a borbély műhelyébe és mikor keverni kezdte a zsl. ros. koszos kártyát, megtalálta azt a nyugalmat, boldog békességet, amelyben hosszú évek óta nem volt része.

leszögezi, hogy Hollandia biztonságának kérdése kapcsolatban van Belgium védelme ügyével is.

Belgium éppen ezért azonosítja magát a holland tiltakozással

s elutasítja az angol-francia-szovjet védelmet.

Othatalmi szövetséget javasol a Szovjet?

Párisból jelentik: A Havas jelenti: Tegnap a késő esti órákig a francia és angol külügyminiszteriumok élénk összeköttetésben álltak egymással. Bonnet külügyminiszter kétszer folytatott telefonmegbeszélést Corbin londoni nagykövettel, aki a tegnapi nap folyamán több ízben jelent meg lord Halifax külügyminiszternél és Chamberlain miniszterelnöknél. Az angol és francia kormányok megbeszélései arra a jegyzékre vonatkoztak, amelyet Molotov szovjet külügyi népbiz-

tos juttatott el az angol és francia kormányokhoz és amelyre most készíti el válaszáat London és Páris. Az ügyre vonatkozólag sem Londonban, sem Párisban nem adták ki tájékoztató nyilatkozatot.

A szovjet legutolsó válaszijegyzékéről különböző hírek terjedtek el.

Angol és francia jelentések szerint a két nagyhatalom most már nem hajlandó további engedményeket tenni a szovjet kormánynak. A szerdai angol minisztertanácson behatóan megvizsgálták a moszkvai tárgyalások állását és bár végleges döntést még nem hoztak, minden jel arra mutat, hogy Anglia és Franciaország teljes egészében kitart a múlt héten átvett javaslat mellett. Érdekes a „Star” híre, amely szerint Moszkva legújabb követelésében az is benne foglaltatik, hogy Románának és Lengyelországnak kölcsönös szavotosságot kell kölnie a szovjet kormányval. A lap legnagyobb határozottsággal állítja, hogy London elfogadhatatlannak tartja ezt a javaslatot.

Lefújták a júliusra tervezett angol hadgyakorlatot

London. A három fegyvernem július végére kitűzött nagy hadgyakorlatát váratlanul lefújták. A hadgyakorlatok elhalasztását a lapok jelentése szerint az angol admirális kezdeményezte. tekintettel arra, hogy nincsen abban a helyzetben, hogy a jelenlegi viszonyok között a hadgyakor-

latok céljaira hadihajókat adjon.

London. A világsajtóban olyan hírek terjedtek el, hogy az angol haditengerészet flottát küld a Keleti tengerre. Most az angol haditengerészet hivatalos cáfolatot adott ki, amely szerint nincs szándékában flottát küldeni a Keleti tengerre.

Érdekesek a szabadváros jogi helyzetéről

A danzigi helyzet bonyolódása szükségessé teszi — az események érthetővé tétele szempontjából — hogy a szabad várossal kapcsolatban néhány dologra rávilágítsunk.

Az 1793-as évtől egészen a világháborúig a nagy balti kikötő Poroszországhoz tartozott. Amidőn másfélszázad után Lengyelországot ismét életre hívták a Versailles-i szerződéssel,

Lengyelország reklamált a békekonferenciánál és szuverenitást kért Danzig részére.

Hivatkozott itt történelmi, gazdasági, sőt etnikai okokra, miután — noha Danzig lakosai nagyrészt németek — a tőle nyugatra fekvő Pomerániában túlnyomórészt lengyelek laktak.

A német küldöttség annak idején hivatkozott Wilson békejavaslatának 13-ik szakaszára, amely Lengyelországnak utat biztosított a tengerhez és azt ajánlotta, hogy Danzigot, Memelt és Königsberget szabad kikötőké nyilvánítsák.

A Versailles-i szerződés sem a lengyel, sem pedig a német álláspontot nem tette magáévá, hanem egyezményes alapon oldotta meg a kérdést a békeszerződés 102—108 szakaszaival, majd később az 1920. november 9-iki párisi egyezményvel, amely Lengyelország és Danzig között jött létre, valamint az 1921. évi varsói egyezményvel.

A Versailles-i szerződés Danzigot szabad várossá nyilvánította és a Népszövetség protektorátusa alá helyezte.

A Népszövetséget Danzigban egy kormánybiztos képviselte, aki a danzigi városi képviselőkkel egyetértően kidolgozta a danzigi alkotmányt és aki mint első fórum, itélkezik Danzig és Lengyelország között felmerülő esetleges vitás kérdésekben. Az általa hozott ítéletek megfeleltethetők a Népszövetséghez. A danzigi alkotmány értelmében, a város ügyeit a szenátus vezeti, amely azon kívül, hogy törvényeket hoz, képviseli a szabadváros érdekeit a Népszövetséggel, vagy Lengyelországgal kapcsolatban, miután

a szabad város külügyének intézése Lengyelországhoz tartozik. Vámszempontból Danzig ugyancsak lengyel vámterülethez tartozik,

az illetékek kivetését azonban danzigi vámügyi tisztviselők végzik, akik a lengyel állam ellenőrzése alatt dolgoznak. Hasonlóképpen

a vasutak is Lengyelországhoz tartoznak és Lengyelország jogosult posta- és távirószolgálatot ellátni,

amelynek azonban köteles a szabad város gazdasági érdekeit szem előtt tartani és ennél a szolgálatnál bizonyos számú német tisztviselőt alkalmazni.

A kikötőnek lengyel részről való szabad és zavartalan használata érdekében nemzetközi szerződést kötött, az úgynevezett kikötői tanácsot, amely a tengeri szállítmányozási ügyek felett ellenőrzést gyakorol. A bizottságnak öt lengyel, öt danzigi tagja van, akik közösen választanak maguknak egy elnököt, vita esetén pedig a Népszövetség jelöli ki a bizottság elnökét. Danzignak nincs diplomáciai képvisellete külföldön, hanem

Lengyelország képviseli Danzig külügyi érdekeit saját diplomáciai szervei útján.

azonban Danzig részére kötendő szerződések esetén, tanácskoznok kell lengyel illetékes köröknek Danzig illetékeseivel.

Természetes azonban, hogy adott esetekben jog van a szabadvárosnak közvetlenül tárgyalni éspedig először olyan ügyekben, amelyek Danzigot és Lengyelországot illetik, miután ilyen esetekben Lengyelország nem képviselheti a szabadvárost, továbbá amidőn Danzig a Népszövetséghez fordul, mivel a Népszövetség protektorátust gyakorol a szabadváros felett éppen a közte és Lengyelország között fennálló ügyeket illetően.

Ami a lengyel aláírókat illeti, Danzigban a szenátus nem tehet különbséget köztük és danzizsaiak között.

Végül, hogy Danziggal kapcsolatos jogait érvényesíthesse, Lengyelország az 1921. évi varsói egyezmény értelmében egy fömegbizottat delegált a szabadvárosba.

Amint látható tehát, Danzignak teljesen önálló alkotmánya van, amely azt a célt szolgálta, hogy az érdekekösszetűzéseket, amelyek már 1920-ban megoldhatóknak bizonyultak, elsimítsa.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület gyergyószentmiklósi vándorgyűlése

A vándorgyűlés programja

Az Erdélyi Múzeum Egyesület, mint már röviden jelentettük, idei vándorgyűlést augusztus 27., 28., 29-én Gyergyószentmiklóson rendezti meg. Az EME kiküldöttei augusztus 26-án érkeznek Gyergyószentmiklóstra báró Jósika János alelnök vezetésével. A rendezőbizottság dr. Gaál Alajos orvos irányításával műsoros eszt rendez a vándorgyűlés tiszteletére.

A diszülési előadást dr. Tavasz Sándor bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi szakosztályi elnök tartja „Az ember filozófiai értelmezése” címen, a szokásos közebeden az EME alapítójáról, gróf Mikó Imréről, dr. Balogh Ernő természettudományi szakosztályi elnök mond serlegbeszédet.

A vándorgyűlésen a következő előadások lesznek:

I. A bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi szakosztály előadásai: 1. Bálint Ákos: A székely népdal és egyházi ének fejlődése. 2. Bálint Vilmos: Kaffánkavula. 3. Bányai Edit: A székely női népviselet. 4. Dr. Jancsó Elemér: Ady. 5. Kelemen Lajos: Gyergyó műemlékei. 6. Molter Károly: Nyelvünk szépségei. 7. Reischel Artur: Kölcsey. 8. Dr. Szabó T. Attila: A népiség jelentősége és hatása a művelődésben. 9. Vákai József: A gyergyószentmiklósi római katolikus és görögnyelvű katolikus templomok története. 10. Vámszer Géza: A gymiesi csángók. (Vetített képekkel).

II. A Természettudományi Szakosztály előadásai: 11. Dr. Balogh Ernő: A Gyilkos ó és sorsa. (Vetített képekkel). 12. Bányai János: Csikszenttamás márványtelepe. (Vetített képekkel). 13. Dr. Gergely Jenő: Századunk fizikai alagondolata. 14. Husz Ödön: A termő talai élete. (Vetített képekkel). 15. Dr. Tulogy János: A Békásszoros. (Vetített képekkel).

III. Az Orvostudományi Szakosztály előadásai: 16. Dr. Csiky János: Adatok a gyergyói néptáplálkozáshoz. 17. Dr. Gaál Alajos: Egy láthatatlan világhatalom (microorganizmusok). 18. Dr. Koleszár László: Az alkati az egyén életében. (Vetített képekkel). 20. Dr. Pataki Jenő: Művészet az orvostudományban. 21. Dr. Péterffy Pál: Időjárás és betegségek.

IV. Jog- és társadalomtudományi szakosztály előadásai:

2. Dr. Albrecht Jenő: A társadalmi közösség alapjai. 23. P. Lukács Mansvét: Küzdelem az alkoholizmus

Gyorsan
akar
lebarnulni?

Használjon!

A török tengerszoros angol főparancsnokság alatt

Istanbulból jelentik: A Londonban folyó angol-török katonai megbeszélésekkel kapcsolatban itt úgy tudják, hogy a tengerszoros védelmi parancsnokság kérdését vitatják meg. Minden jel arra vall, hogy Anglia háboru esete magának akarja fenntartani a főparancsnokságot és Törökország valószínűleg eleget tesz ennek a kívánságnak.

Magyar származású versenyző világrekorddal nyerte a luzerni céllövőbajnokságot

Luzernből jelentik: Ma délben hirdették ki hivatalosan a kiskaliberű puskával való céllövés bajnoki eredményeit. A világbajnoki címet a magyar származású Buda László nyerte meg 294-körös új világrekorddal.

Befejeződött az unitárius ifjúsági konferencia

Marosvásárhely. A Dávid Ferenc unitárius ifjúsági egyesület Nyáradgátfalván tartotta meg 3 napos találkozóját, ahól megjelent dr. Varga Béla unitárius püspök is. A konferenciának külföldi vendégei is voltak, Dr. Faber, a hollandiai szabadelvű keresztény ifjúság egyik vezetője, valamint Donald Harington csikagói unitárius lelkes és felesége, Szánó Vilma unitárius papnő. Az értekezleten az unitárius papság is szépséggel képviseltette magát. Az unitárius ifjúság 3 napos értekezlete műsoros esttel ért véget.

ellen. 24. Dr. Oberding József György: A Siculicidium népe. 25. Perjessy János: A Székelyföld szövetkezetei. 26. Venczel József: Adatok Csik vármegye gazdaságtörténeléhez.

A vándorgyűlés ideje alatt a helybeli rendező bizottság különféle kiállításokat rendez, a vándorgyűlés után kirándulás a Gyilkosóhoz.

Selyemto, va, bandát tett ártalmatlanná a lugosi rendőrség

Temesvárról jelentik: A temesvári rendőrség most kapta az értesítést, hogy Lugoson veszedelmes temesvári tolvajokat tartóztattak le az ottani rendőrség. A lugosi Türkl és Társa divatárucégnél két férfi és két nő jelent meg, akik ott hosszú ideig vásárlás ürügye alatt nézegették a selymeket. Ovatlan pillanatban azután az egyik nő egy vég dezsálint akart ruhája alá csusztatni. Azonban rajtavesztett, mert a cég könyvelője észrevelte a tolvajlást és azonnal értesítette a rendőrséget és a „vevőket” letartóztatták. A vizsgálat során kiderült, hogy a két nő, Mayer Helén és Ardelean Helén, valamint egyik kísérőjük, Weidmann Ferenc temesvári, míg a másik férfi, bizonyos Lazar Stefan Bucurestiből való. Vizsgálat során börtöndőket találtak náluk, amelyek selyemanyagokkal voltak teli. Most a lugosi rendőrség a temesvári bünygi hatóságokkal karöltve azon fáradozik, hogy megállapítsa kiktől és milyen városokban lopkodták össze zsákmányukat.

„URANIA” TEL.: 12—32. Ma premierfilm!

Conrad Velt mint báró Kempelen Farkas a legendá hiru fe.találó

A Sakkjátékos

5. 7.15 /A 9.30 órákor.

Shakespeare jóslata

a danzigi tüzfészekről

„... valóban nagynak lenni annyi, mint: nagy ok nélkül még csak meg se moccani, de még egy szalmaszálért is nagy harcot állni, ha a becsület forog érte kockán...” (Shakespeare, Hamlet IV., 1.)

Előzmény: a tengely ütközőpontja: Danzig.

Évszázadok óta a Visztula torkolatvidéke a német és lengyel érdekszférák ütközőpontja. Délről északnak, a Visztula mentén, ott tör a tenger felé a lengyel élniakarás ereje és ott ütközik össze a németiségnek nyugatról keletre törekvő tengerparti sorsutjával. Ma 140 kilométeres keskeny partsáv az a terület, amely a poraiból új életre kelt Lengyelországnak egyetlen tengerparti kapuja. Lengyelország 5534 kilométeres összhatárából tehát mindössze 2,5 százalék a tengerparti határ. A németek a lengyel tengerpartban s az elszakított Danzigban látják azt az éket, amelyet Németország és Kelet-Poroszország közé vertek, hogy az ősi német tartományt elválasszák az anyaországtól. Smogorzewski Kázmér, a jeles lengyel történész: La Pologne, L'Allemagne et le „Corridor.” (Paris, 1929. 51.) ezzel szemben így érvel: Kelet-Poroszország nincs szétválasztva a birodalomtól, mert van bejárata a tenger felől, megvan a kikötői, mint például nincs elszakítva Korzika Franciaországtól, Szardínia Olaszországtól, a japán szigetek Tokiótól vagy amint a dán szigetek nincsenek elszakítva Kjöbenhavnentől — mert a tenger nem választ el, hanem összeköt.

Shakespeare „Hamlet”-jében (IV. 4.) e párányi tengerkaput egy tojásbélyeghez hasonlítja (an egg-shel). Dr. Waclaw Sobieski, a krakkói Jagiello-egyetem tudós professzora pedig: „Der Kampf um die Ostsee (Schriften des Baltischen Instituts, Leipzig, 1933.) a Visztula torkolatot a lengyel nép élettalimánjának mondja. E tengerpart nem volt mindig oly keskeny — írja a lengyel tudós —, mint ma. Valaha Pomeránia 350 kilométeres tekintélyes kiterjedésével az Oderától a Visztuláig ért. Az idők folyamán azonban a németek egyre jobban körülnyirbálták e sávot, darabot darab után szakítottak le róla. A Visztula torkolatát vivta a múltban Lengyelország legerősebb harcait. Nincs még egy terület, amelyet annyi nemzedék vére áztatott volna, mint a pomerániai vajdaságát. Az itt lezajlott sokszáz harc között a tanenbergi csata (1410.) volt a leghatalmasabb mérkőzés.

Tizenhárom éves síheder volt Shakespeare, amikor Báthory István, a nagy magyar—lengyel király 1576-ban magyar—székely, lengyel hadaival Danzig ősi falai alatt termelt.

Ennek az önéreztetés, szabadságszerető városnak polgársága, amely büszke volt mindenkor németiségére és félve féltette protestáns hitét a katolikus Báthorytól, nem volt hajlandó máról-holnapra térdet hajtani Báthory előtt. Ereje tudatában dacolni mert vele, dán és skót zsoldosokat hívott segítségül és ezzel kezdetét vette a nagy harc Danzigért. Báthory István nem volt német-barát. Nem felejtette el ifjúkori megaláztatását a Habsburgok udvarában, nem felejtette el, milyen eszközökkel akarta Miksa császár lengyel királyságát elgáncsolni és ha a nagylelkűen gráciában részesített híres-nemes sereg kapitányára, Békés Gáspárra tekintett, a Habsburgok fondorlatai jutottak eszébe, amelyek miatt véres testvérharcokat vívott Erdély csatáerein.

Egész Európa felfigyelt a Danzig körüli véres harcokra. Az ellenállás erején felbőszült király hadbavetette zseniális hadi találmányait: az ágyukból kilőtt, megtüzésített repülőláncokat, a gyújtóbombák ösét, a repülőcsóvákat, a magyar ágyugyártás büszkeségét: a Baba nevű óriáságyút, sőt haragjában megkísérelte a danzigi Visztula-ág

eltorlaszolásával a büszke folyó kijáratát a neki hűséget tartó Elbingnek vezetni. Ez a német város volt a kedvence. A jó elbingiek a mai Gdynia szerepét akarták aligha játszani nagy riválisuk: Danzig ellen. Halálból Báthory kereskedőinek Lengyelországban nemcsak vámmentességet biztosított, hanem később megengedte az angol kereskedőknek, hogy Elbingben rezidenciát (raktárt) alapítsanak. Ezek az elbingi angol kereskedők tudósították honfitársaikat a danzigi harcokról, amelyekből, szokásuk szerint, lefölözték a kereskedelmi hasznot.

Ki tudósította később Shakespearet a danzigi eseményekről? Ki tudná ezt ma megmondani, de annyi bizonyos és szinte bámulatos, hogy Stratford on Avon nagy szülőltje ösztönszerűleg rádobbant arra, hogy itt nagy, világraszóló érdekek ütköznek össze. Meglátta, hogy e csatározásokkal nincs elfintézve a harc. Megérezte, hogy Európa egyik tüzfészke marad a Visztula torkolatvidéke és benne Danzig büszke városa, amely oda merte dobni a kesztyűt kora egyik legjelesebb hadvezérének arcába. Látta, hogy e vidék oly kicsi, hogy alig van ott annyi hely, hogy befogadja azok tetteit, akik a harcokban lelték halálukat, de azt is meglátta, hogy igen-igen nagy áldozatokat fog még a jövőben követelni a danzigi tüzfészek veszedelmes lángja.

„Hamlet”, IV. felvonásának első jelenete pedig a szemünk előtt a színpadon.

Dánia egyik térségén vagyunk. Fortinbras segítőhadaival vonul Danzig felé, amelyet Báthory serege szorongat és Hamlet kérdezi: Kiféle had, kedves uram?

Százados: Norvégiából jönnek, uram.

Hamlet: Mi célból, uram?

Százados: Lengyelország ellen megyünk.

Hamlet: Ki a vezérük, uram?

Százados: Az öreg norvég öccse, Fortinbras.

Hamlet: Egész Lengyelhonra mentek, e avagy csak egy határvárosára?

Százados: Hogy toldás nélkül mondjak igazat,

Kis helynek megvételére szálltunk hadba.

Mely csak nevével ígér nekünk hasznot,

Öt aranyért, ötént bérbe nem venném,

Norvég és lengyel se nyer rajta többet,

Ha örökösök bölcsen adják el.

Hamlet: Így hát a lengyel meg se védi azt?

Százados: Sőt, meg is szállták már.

Kétezer lélek, huszezer arany

El nem döntik harcunk e szalmaszálért.

És most megszólal Shakespeare, a jövőbe látó vates. Három évszázaddal ezelőtt meglátta, hogy a danzigi tüzfészekben megvannak mindazok az adottságok, amelyek — amittől Isten irgalma óvja meg az emberiséget — rombadönteni képesek az emberiség nyugalmát, jólétét, kulturáját egyaránt:

Hamlet: Ez a jólét és nyugalom kelevénye

Belülről tör fel, míg kívülről

Meg nem látszik a halál oka.

Százados: Isten vezéreljen! (El.)

(P. E.)

Melyik SZINÁRNYALAT hozza meg az Ön szerencséjét

10 nő közül 9 nem megfelelő színű púdert használ.

A rosszul megválasztott puder csúnya, „kikészített” kifestőt kölcsönöz és így sokkal idősebbnek mutatja az arcot. A helyes árnyalat felismerésének egyetlen módja az, ha arcának mindkét felén más-más színt próbál ki. Tegyen még ma kísérletet a hírneves párisi „TOKALON” puder új, csábító színárnyalataival. Ezek az új árnyalatok valódi „arc-szín-árnyalatok” és egészen új eljárással, a „chromoscope”-pal keverik őket. A chromoscope magikus szemhez hasonlóan megteveszthetetlen pontossággal válogatja és keveri a színeket. Nincs többé „kikészített” arc, mert ez a puder teljesen egybeolvad az arccal. A Tokalon púdert szabadalmazott eljárással „krémhabbal” keverik, ennek következtében tökéletesen és egész napon át tapad az archoz, sőt szél és eső sem törli vagy moossa le. Próbálja még ma a Tokalon púdert a meghepetéssel fogja tapasztalni arcbőre rohamos megújulását.

A mikádó tájékozódott a nemzetközi politikai helyzetről

Japán bombatámadás Csunking ellen

Tokióból jelentik: A japán miniszterelnök, a hadügy és a tengerészeti miniszter tegnap kihallgatáson jelentek meg a császárnál.

A miniszterek beszámoltak a Mikádónak a politikai helyzetről.

A kihallgatás után Hiranuma miniszterelnök megbeszélést folytatott minisztertársaival. Megvitatták, hogy milyen magatartást tanúsítsanak Anglia iránt a tien-csini kérdésben, valamint Keletázsia politikai, katonai és gazdasági kérdéseiben. Más jelentések szerint

a japán repülőek az elmúlt éjszaka erős bombatámadást intéztek Csunking ellen. A bombák a város üzleti negyedét rombolták szét. Az anyagi kár felmérhetetlen nagy, emberéletben azonban nem történt nagy veszteség.

Ezzel kapcsolatosan kínál részről a következő je-

lentést tették közzé: Az elmúlt éjszaka folyamán japán repülőgépek támadták meg a várost, amelyre több bombát dobtak. A támadás következtében több épület közöttük több idegennegyedbeli ház is legyulladt.

A bombarobbanások következtében a német konzulátus ablakai is betörték.

Nyaraló előfizetőink

nyári címére a belföldön bárhová portófelszámítása nélkül küldjük az **ARADI KOZLONY**-t

Elutazása előtt közölje kiadóhivatalunkkal:

hol tölti a nyarat, hová küldjük utána az **ARADI KOZLONYT**

CORSO egyállan-mozgó nyitott tetővel. Szombaton premier!

Vivian Romance

Izgalmas pikáns filmje:

Házassági háromszög

Csak felnőtteknek!

O. N. C. hirdó: a teljes június 6-iki budapesti énekesek

Ma: 5. 7.15. 9.15 órák.

Danielle Darrieux: ARANY AZ UCCAN

EGY ANGOL BUCURESTIBEN

Irta: ZÁGON ISTVÁN

Van nekem egy igen kitűnő ügyvéd-barátom. Aki, mint különböző amerikai cégek képviselője, rengeteget utazik egyik közép-európai államból a másikba, többnyire repülőgépen. Legutóbb Bucarestben járt, onnan hozta nekem ezt a most közzéteendő kis történetet, amelyet — minden további felesleges szöszaportás helyett — ezennel átvujtok a nyájas Olvasóknak.

Az angol hetven-hetvenötösztendős lehetett — meséli a barátom — kockás utazónadrág löttyögött a combjain, kurta kis angol pipa a foga között és valami csodálatos, szinte földöntúli nyugalommal állt ott a bucuresti-i repülőtéren a román vámhivatalnokok között.

— Hát nem értem, uram, jöjjünk egymással tisztába — magyarázta neki egy kis tömzsi vám-tiszt — én semmi egyebet nem akarok tudni, csak azt az egyet, hogy hol költötte Ön el ezt a százhetvenöt fontot?

— Bucarestben.

— Na igen, de Ön ugyebár, csak tegnap este érkezett ide Szófiából?

— Yes.

— És amikor a román határt átlépte, akkor még négy százhetvenöt fontja volt, ennyi van beírva az utlevelébe is...

— Yes.

— Most pedig csak háromszáz fontja van...

— Yes.

— És Ön azt mondja, hogy ezért a hiánvzó százhetvenöt fontért Ön a városban semmit sem vásárolt...

— No.

— Hanem az egész összeget a szállodában költötte el.

— Yes.

— Melyik szállodában?

— Az Athene-Palaceban.

— De én — kötelességemhez képest — megkérdeztem annak a szállodának az egész személyzetét és azok közül Önt senki nem ismeri!

— No.

— Ön viszont ezzel szemben állítja, hogy ott lakott...

— No.

— Mi? Szóval, hogy talán itt a félreértés? Ön nem az Athen-Palaceban lakott?

— No.

— Hanem?

— Az Ambassador-Hotelben.

— De a pénzt mégis az Athen-Palaceban költötte el?

— Yes.

— És miért?

— Mert odamentem.

— Minek?

— Vacsorázni.

— És azért az egyetlen vacsoráért fizetett ki százhetvenöt fontot?

— No.

— Hanem mennyit fizetett?

— Semmit.

— Hanem? Ingyen adták Önnek enni?

— Nem ingyen.

— Na dehát: ha azt mondja, hogy semmit sem fizetett...

— Az ételekért.

— Hanem talán az italok?

— No. Azt is ő fizette.

— Kicsoda?

— Az a barátom.

— Melyik?

— Aki ott lakik.

— Az Athene-Palaceban?

— Yes.

— És az hívta meg Önt vacsorára?

— Yes.

— Az is fizette az összes ételleket, italokat és...

— Yes.

— És Ön mégis, ennek ellenére is azt állítja, hogy százhetvenöt fontot költött el azon a vacsorán?

— No.

— Hanem?

— Után.

— Mi?

— I say: vacsora után. Amikor a barátom, meg én leültünk egy kicsit pókerezni.

Megkötötték a magyar-svájci kereskedelmi szerződést

Bernből jelentik: Többnapos tárgyalás után ma megkötötték a magyar-svájci kereskedelmi szerződést, amellyel a fizetési és áruforgalmat rendezték. Az új fizetési és áruforgalmi megállapodásba Kárpátalját is bevonták. A megegyezés kiterjed az 1939-40-es sz. évi szőlő magyar buza átvételére is.

A HABZÓ FOGPÉP

A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

Ki felel 99 ember haláláért?

A megmenekült Oran kapitány drámái vallomása a „Thetis» végőráiról

Az ügyész két homályos pont telderítését követeli —

Hárman szívbenulást kaptak s hullájuk elzárta a mentőtornyot

London. Az angol tengerügyi hivatal bírósága — amint már rövidesen megirtuk, — hétfőn megkezdte a „Thetis” tengeralattjáró katasztrófájának nyilvános tárgyalását. A tárgyalás iránt, amely előreláthatólag több héttig tart, óriási érdeklődés nyilvánul meg.

A tárgyalás megnívítása és a formalitások után az államügyész ismertette az eddigi vizsgálat eredményeit.

A „Thetis” tengeralattjáró június 1-én süllyedt el a liverpooli öbölben.

A tengerfenéken fekvő roncsban 99 halott nyugszik.

Az államügyész hangsúlyozta, hogy a katasztrófa okait nyilvánosan feltárni és megállapítani közérdek és reméli, hogy a megmenekült Oran kapitány és társainak vallomása fényt fog deríteni a szerencsétlenség eddig ismeretlen és homályos pontjaira.

— Főleg két kérdést kell tisztázni.

— mondta az államügyész. — Hogyan volt lehetséges, hogy a „Thetis”-t próbautra engedték a hajógyárból, úgyhogy két torpedózár nem volt légmentesen elzárva? És másodszor meg kell állapítani, mi történt a hajón, miután a katasztrófa négy menekültje a Dawis készülék segítségével elhagyta a mentőtornyot?

Az elnök Oran kapitányt szólítja elő. A teremben feszült izgalom uralkodik. Oran kapitány láthatóan megindulva lép a bíróság elé.

A kapitány, mint ismeretes, nem volt a „Thetis” parancsnoka, hanem mint az ötödik tengeralattjáró flottilla vezetője, csupán elkísérte próbautjára a buvárnaszádót.

A megindultságtól remegő hangon kezd beszélni:

— A hajó parancsnoka június 1-én déli egy órakor adta ki a parancsot az első merülési próbára, amelynek időtartamát négy órában állapították meg.

Néhány perccel a lemerülés után észrevettük, hogy a hajóter megterhelése abnormális.

Még mielőtt ennek okát pontosan megállapíthattuk volna, az elmerülés után mintegy 20 percre, a hajó megbillent és 40 fok alatt a tengerfenékre süllyedt. A villamos jelzőkészülékek szerint a torpedócsövek zárja rendben volt. Később azonban

Woods hadnagy megállapította, hogy az ötös és hatos torpedócsöveket víz árasztotta el.

— A legénységnek sikerült az első torpedókamarából elmenekülni, de a nagy víznyomás miatt az ajtót nem tudták becsukni s a víz elárasztotta a második kamarát is. A parancsnok megpróbált félsebességgel visszafelé manővrozni és sikerült a hajóorrát a víz színére emelni.

Tizenkét óráig állott ki a hajóorr a vízből, aztán újra s végleg elsüllyedt.

A második kísérlet a víztankok kiszivattyu-

zása volt. Ez azonban nem sikerült, mivel a hajó nagyon meredeken feködt. A hajó parancsnoka erre tanácskozásra hívta össze a tisztet, a legénységet és a mérnököket. Kétfőt, köztük Woods hadnagy is, önként jelentkeztek arra, hogy behatolnak az elárasztott kamrába. Ez a kísérlet azonban nem sikerült, mert a víznyomás borzalmas fül- és szívfájdalmat okozott. Mindenáron meg akartuk kísérelni, hogy összekötetésbe lépünk a külvilággal.

A levegő gyorsan romlott. A szemünk égett, a meleg egvre elviselhetetlenebb lett. Június 2-án reggel 7 órakor már számosan elájultak.

Mivel a „Thetis” kétszer annyi embert vitt magával, mint a normális létszám, mindössze 24 órára elegendő levegőnk volt az oxigéntartályokban. Az idő sürgetett. A parancsnok engem bizott meg elsőnek a főlzással a Dawis-készülék segítségével.

A kapitány jelentését vízhatlan zacskóban vállamra erősítették, hogy ha holtan érek a felszínre, akkor is megtalálják nálam a jelentést.

„Az ember tragédiája” — bucuresti-i színpadon

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a kolozsvári román Nemzeti Színház jövő évadja során bemutatja Madách Imre remekművét, Az ember tragédiáját. Most a bucurestii jelentések arról számolnak be, hogy Sica Alexandrescu, az ismert bucurestii színházigazgató, rendező és drámaíró ugyancsak műsorára tűzte Az ember tragédiáját, amelyet a legfényesebb díszletezésben és legkitűnőbb rendezésben szeretne bemutatni a bucurestii színházlátogató közönségnek. Madách remekművének előadására 1 millió leit szán Sica Alexandrescu, ki Janovics Jenő dr. volt kolozsvári színházigazgatót, a szegedi szabadtéri játékok rendezőjét akarja megnyerni az előadás megrendezésére.

Sica Alexandrescu, aki a legkitűnőbb román színészeket szerződteti mindig színházaihoz, a színházi évad során Zilahy Lajos „Hazajáró lélek”, „Heltai”, „Néma levante”, „Molnár”, „Ismeretlen leány” című színdarabját is színre hozza. A rokonszenves bucurestii színházigazgató tervei, amelyek a román-magyar kulturközeledés munkáját szolgálják, nemcsak a román, hanem a magyar színházi körökben is nagy érdeklődést keltettek.

FORUM filmszínház. Telefon: 20-10.
Ma 5, 7.15 és 9.30 órakor. Kellemez, hűvös terem.
Premier. Háborús kémdráma.

PORT-ARTHUR OSTROMA

Dan'ello Darrioux és Charles Vanel

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre 420 „ || Egy hónapra 70 „

A nők bojkottja fenyegeti Robert Taylort

Newyorkból jelentik: Több amerikai lányklub fenyegető hangú levelet küldött a Metro-Goldwyn Mayer filmvállalathoz abból az alkalomból, hogy Robert Taylor világhírű filmsztár elvált. Nincs kifogásunk az ellen — írják az amerikai lányok — ha százszor is elválnak a híres filmsztárok, de az ellen tiltakozunk, hogy minden egyes alkalommal az elvált férfiak, elvált nőket vesznek feleségül. Mi nem vagyunk jók? — kérdezik az amerikai lányok. — Robert Taylor, Clark Gable, Tyrone Power és Nelson Edy, hogy csak a híresebb színészeket említsük, váltak el ebben az évben és vettek el újból elvált asszonyokat feleségül. Ugyilátszik az amerikai lányok szövetségének akciója szélesebb hullámokat vert a keltetésénél, mert a hollywoodi rádióállomás mikrofonja előtt megjelent Robert Taylor egyik igazgatója és előadást tartott arról, hogy minden egyes válás a filmsztár népszerűségéből lemorzsol egy darabot. All ez a tétel még az annyira népszerű Robert Taylort is. A Metro Goldwyn Mayer filmvállalat igazgatójának előadása a rádióban nagy feltűnést keltett s most már az elvált és újra megnősült filmsztárok érzik sértve magukat. De a filmsztárok haragja ugylátszik nem fontos a filmvállalatnak, csak a nőgyesületek ne haragudjanak meg. Amerikában ugyan is, ha a női egyesületek bojkottot hirdetnek egy film, vagy egy filmszínész ellen, annak többet sikere nem lesz. Így fejezte be karrierjét legnagyobb sikere tetőpontján Fatty, a kövér filmkomikus, akit egy házassági ígéret megszegése miatt bojkottáltak az amerikai nők. Nem is kaptak többet szerződést. Kétséges azonban, hogy az amerikai nők kedvencével Robert Taylort is így akarnak-e elbánni az amerikai nők?

— ZURICHI TÖZSDEZARLAT: Páris 11.75, London 20.76 és egynyelvű, Newyork 443.62, Brüsszel 75.42 és fél, Milcno 23.30, Amszterdam 235.60, Berlin 178, Szófia 540, Páriga 15.05, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucureski 325.

— Kihallgatások a nemzetnevelésügyi miniszternél. Bucuressti, Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter csütörtökön kihallgatáson fogadta A. C. Cuza királyi tanácsost és Popovici nagyváradi görög keleti püspököt.

— Hazaérkezett Olaszországból Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelenti: Ciupe Gheorghe dr., a királyi helytartóság vezértitkára ma hazaérkezett Olaszországból, ahol nyári szabadságát töltötte. A vezértitkár 17-én kezdi meg hivatalos működését, amikor is amint azt már megírtuk, dr. Marta Alexandru királyi helytartó kezd meg négyhetes szabadságát.

— Áthelyezések a bírói karban. Az igazságügyminiszter nagyszámú bíróját áthelyezéseket rendelt el, ami Aradot, illetve a megyét a következőkben érinti: Mircea Coriolant a kjsjenői járásbíróhoz, Farcutiu Aurel segédbíró a borosjenői járásbíróhoz, Laurentiu Tincu ügyvéd a világosi járásbíróhoz, Justin I. Tufescut a körösbökenyvi járásbíróhoz, Handa Octavian ideiglenesen a nagylaki járásbíróhoz helyezték át.

— Újabb német kolostort koboztak el. Bécsből jelentik: A Völkischer Beobachter közli, hogy a Nemzeti Szocialista Párt vezetősége birtokába vette a bencések götzweigi (Krems melletti) kolostorát. A kolostorba, egyes verziók szerint, nemzeti szocialista vezetők számára állítanak fel kiképző iskolát.

— Iorga királyi tanácsos jelenlétében vasárnap nyílt meg a lippai népegyletem. A lippai II. Carol királyi népegyletem megnyitójának július 9-ikén, vasárnap folyik le N. Iorga királyi tanácsos jelenlétében. A népegyletem hallgatói 21 napi ellátást 1600 leiert kapnak. Min: hallgatók résztvehetnek lelkészek, tanárok és tanárnők, tanítók és tanítónők, diákok és diáklányok. Házastársak négyezer leiert kaphatnak kétágyas szobát és ellátást. Jelentkezéseket elfogad: Georgehe Beuran, Lippa, a népegyletem főtitkára.

— A nyugdíjak felemelését kérelmezik a temesvári nyugdíjasok. Temesvár. A nyugdíjasok egyesülete Hossu Vazul nyug. állategészségügyi vezérfelügyelő elnöke alatt most tartotta meg közgyűlését. A gyűlésről hódoló táviratot küldtek Calinescu miniszterelnöknek. Többek közt jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak Marta dr. királyi helytartónak. A közgyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a pénzügyminisztertől a nyugdíjak felemelését kéri. Tótság Dezső mérnök indítványára a vezetőség tanulmányozni fogja egy nyugdíjas-otthon tervét, a lehető legjobb tanulmányozásra egyébként ötös bizottságot is kiküldtek.

Legolcsóbb a fűzifa:

1000 kg. gyertyán, bükk, Le: 560
oserdg. fűrészelve

Ölönként Lei 760

AUFRICHT-nál Str. Dlm. Raicu 15/17
Telefon 19-69.

— Megüresedett városi állások betöltése. Julius elsejével az aradi városházán megüresedett állások közül az alábbiakat töltötték be: egy földmérnök havi nyolcezer lei fizetéssel, egy fogalmazó gyakornok 2650 lei havi fizetéssel, egy gépiró gyakornok havi 2650 lei fizetéssel, két illetékes havi 2650 lei fizetéssel.

Vansittart írja Korda legújabb filmjét

Londonból jelentik: Korda Sándor denhami filmtelepén megkezdte a London Film Productions legnagyobb szabású vállalkozását, a Bagdadi tolvaj színes hangosfilmjének készítését az új technicolor eljárás szerint. A film művészeti igazgatója Korda Vince, a zenei számokat Róza Miklós magyar zeneszerző írja, a szövegkönyvön Robert Vansittart, az angol kormány első diplomáciai tanácsadója dolgozik, aki eredeti keleti légkörű tündérmesévé igyekszik az ezeregyéjszakai történetet feldolgozni. Vansittart, aki éveken át a teheráni angol követség tagja volt, a perzsa nyelv és költészet alapos ismerője és Korda filmjéhez sok perzsa izlésű költeményt írt.

— Tomm Béja temetése, Temesvár. Tomm Bélát, Temesvár zenei életének nagy halottját, tegnap délután hat órakor helyezték örök nyugalomra a józsefvárosi katolikus temetőben. A gyászszertartást Metzger Márton dr. prépost-plébános vezegte.

Villanegyvedben

134 öl telek áron alul eladó,
bővebbet str. Paris 5. Tel.: 25-37.

— Joga Livius visszavonul a Kinizsi (Chinezul) vezetésétől. Temesváron olyan hírek terjedtek el, hogy Joga Livius a Kinizsi (Chinezul) elnöke azzal a gondlattal foglalkozik, hogy visszavonul a lil-fehér egyesület vezetésétől. Ebben az ügyben végleges állásfoglalás csak a temesvári csapat közeli közgyűlésén várható.

Gondos feleség

— Végre megtaláltalak, Emil, itt hozom neked az ebédet.

— Meghalt Zahoranszky István címzetes kanonok, gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök egykori nevele. Szatmárról jelentik: A szatmári székeskáptalanak és az egész ezvlázmegyének gyásza van. Nagykarolyban 71 éves korában meghalt Zahoranszky István címzetes kanonok, nyugalmazott esperes-plébános Zahoranszky István Aknaszogatagon született 1868. július 23-án. Tanulmányait a szatmári szemináriumban végezte, 1891-ben szentelték ráppá. A fiatal pap nemsokára ezután a szatmármegyei gróf Teleki-családdhoz került, ahol nyolc éven keresztül volt Magyarország jelenlegi miniszterelnökének, gróf Teleki Pálnak a nevele. A miniszterelnök régebben, ha Szatmárra látogatott, mindig felkereste egykori nevelőjét. A gróf Teleki-családtól a gróf Andrassy-családdhoz került szintén nevelői minőségben, majd 1899—1908. között a szatmári alapítványi pénztár tisztviselője. Később címzetes kanonok, mezőperti plébános és a nagykarolyi kerület esperese lett. Innen ment nyugdíjba is. Hosszú betegségét példáuladó ürelemmel és Isten akaratában való megnyugzással viselte. Szellemi frissességét mind végig megőrizte, úgyhogy ez az öt betege idején meglátogató főpásztorok és naptársainak is fellüktetteden délután Nagykarolyban, óriási részvét mellett temették el. A temetési szertartást Hosvay Lajos apátkanonok, szatmári plébános vezegte és azon a szatmári székeskáptalan és püspökség, valamint a kerületi papság is nagy számban képviseltette magát.

— Ötszáz személy vesztette életét az Egvesült-Államok függetlenségének évfordulóján. Newyorkból jelentik: Az Egvesült-Államok függetlenségének évfordulója alkalmából adott négy napos szünidő alatt különböző szerencsétlenségek folytán 520 személy vesztette életét. Ezekből két százötvenen közlekedési baleset áldozatai, míg 145-en más természetű szerencsétlenség áldozatai lettek.

INTELLIGENS FIATALEMBER,

ki román és magyar nyelvben perfekt titkárnak fejevették. Forum filmszínház. Jelentkezés d. e. 10-11-ig és d. u. 3-4-ig.

— Német—litván egyezmény. Berlin. Németország és Litvánia között két különleges bizottság révén tárgyalások folytak, amelyek eredményeképpen megkötötték a német—litván egyezményt. Az egyezmény pontjai a következők: 1. A litván munkások tartózkodása és munkavállalása Memel szabad kikötőjében. 2. Személyazonossági igazolványok. 3. Devizakérdések. 4. Vámügyi kérdések. A német és litván kormányok meg egyeztek abban, hogy tárgyalásokat kezdenek olyan német—litván egyezmény megkötése érdekében, amelynek segítségével a vámügyi kérdéseket jogi úton intézik el. A tárgyalásokat a közeljövőben megkezdik.

— Dr. Fischer Ilona ismét rendel.

— Nagyváradra is kiterjed az igazságügyi tisztviselők kinevezése körüli visszaélések ügyében indult vizsgálat. Az elmúlt napokban a bucuaresti bünyügyi hatóságok nagyarányú visszaéléseknek jöttek nyomára, amelyek az igazságügyi alkalmazottak kinevezésével voltak összefüggésben. A vizsgálatot maga lamandi igazságügyminiszter indította meg, akinek rendelkezésére a vizsgálatot kiterjesztették az ország több városára is. A napokban Nagyváradra érkezett Aristide D. Aristide, az ilfovi ügyészség vizsgálóbírója, aki ebben az ügyben kihallgatásokat eszközölt. A vizsgálóbíró csütörtökön este utazott vissza Bucuresztibe.

Nem hull minden az ölébe, amit szeretnél

De egy szerencsés GOLDSCHMIDT sorsjeggyel könnyen gazdag lehet!

— Nem lehet tisztviselőket kihallgatás nélkül fegyelmiel megbüntetni. Kolozsvár. A kolozsvári közigazgatási tábla tegnap tárgyalta Georgehe Bochis szilágyecsei városi tisztviselő közigazgatási keresetét Szilágyecseh város tanácsa, illetve polgármestere ellen. A tanács ugyanis fegyelmi büntetést szabott ki ellene, anélkül, hogy kihallgatta volna. A közigazgatási tábla helyt adott keresetének és a megtámadott tanácsi határozatot megsemmisítve kimondta, hogy fegyelmi büntetést kihallgatás nélkül nem szabad kiszabni, mert a közigazgatási törvény előírja, hogy védekezésre min den tisztviselőnek módot kell adni.

— Ellélt brádi rádiókereskedő. Megírtuk néhány héttel ezelőtt, hogy Gál János, brádi rádiókereskedő Aradon 300 gramm aranyat akart eladni. Miután nem rendelkezett a Banca Nationala engedélyével, elkobozták az aranyat és eljárást indítottak ellene. Kihallgatása alkalmával kijelentette, hogy valaki vásárolt nála egy rádiókészüléket és arannyal fizette meg. Neki fogalma sem volt róla, hogy az aranyat csak akkor veheti át, ha a Nemzeti Bank engedélyezi, eladni különben sem akarta, csak az ára után érdeklődött. A kereskedő ma került a törvényszék elé, ahol megismételte a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Véddügyvédje, Gherman Dante dr. beszéde után a törvényszék a kereskedőt háromhavi elzárásra ítélte, de háromévi próbaidőre felfüggesztette az ítéletet, ami ellen Gál fellebbezést jelentett be.

Osszhangba hozzák a gabona árát az ipari termékek forgalmi értékével

Bucuresti. A szenátus csütörtöki ülésén Cornateanu miniszter javasolta, hogy vegyék tárgyalás alá a királyi ház tagjainak anyakönyvi iratairól szóló törvényjavaslatot. Ezután a buzaértékesítési törvény tárgyalására került sor. Popa Apostol felszólalásában hangsúlyozta, hogy

a buzaexportnál csökkenteni kell a formalitásokat.

Hangsúlyozta továbbá, hogy nagy eltérések vannak a buza múltévi és idei ára között, majd különböző javaslatokat terjesztett elő, amelyeknek alkalmazásával jobb körülmények között lehetne lebonyolítani a buzakivitelét. Utána Garoflid Constantin beszélt, aki hangsúlyozta, hogy

az a támogatás, amelyet a mezőgazdák és a buzaexportőrök kapnak, nem áldozat, mert az államnak kötelessége támogatni a buza-termelést, hiszen abból a városnak is haszna van.

A buza nagyon fontos exportcikk, azonban kiviteli szempontból mégsem jöhet számításba csak akkor, ha azt támogatják. Kiemelte a felszólaló, hogy a buza külföldre történő eladása révén az állam jelentős devizához jut, ami viszont az államháztartás szempontjából bir nagy fontossággal, de nagy jelentőséggel bir az ipar fejlesztése szempontjából is, majd rávilágított arra, hogy ezek révén olcsóbban jut az ország külföldi árukhoz is. Végül annak fontosságáról beszélt, hogy az ország különböző helyeire gabonaraktaikat kell felállítani, hogy ezáltal elérjék azt, hogy a buza már megfelelő állapotban kerüljön a kikötői gabonaraktaikba. Topciu Dumitru felszólalásában azt kérte, hogy

a gabona árát hozzák összhangba az ipari termékek árával

Cornateanu miniszter közölte a felszólalókkal, hogy a jelen törvény kizárólag a buzára vonatkozik, azonban mégis hangsúlyozta azt a szándékot, hogy

keresztülviszik ezt az ár-összhangba hozást.

Égyetlenül a legjobb a fogban lévő veszedelmék ellenében

Most nagy tubusban is kapható

On még most sem védekezik a fogköves veszedelmek ellen? Ne várjon addig, amíg fogai meglazulnak, ezért inkább mielőbb használjon Kalodont fogkrémet! Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulforizin-Oleatot tartalmazza, eltávolítja a fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

KALODONT fogkö ellen

Új típusu egységes igazolvánnyal látják el az ügyvédeket

Bucuresti. A romániai ügyvédszövetség elhatározta, hogy az ország valamennyi ügyvédi kamarája azonos igazolványt bocsájt ki tagjai részére. Az ügyvédek részére egyszínű kék színű igazolókönyvet bocsátanak ki, míg az ügyvédi jelöltek sárga színű igazolványt kapnak. A jelenleg érvényben lévő igazolókönyvek az év október elsejével hatályukat veszítik. Eddig az időpontig minden ügyvéd köteles igazolványát átcserezni.

Száraz cser, gyertyán, bükk T U Z I F A
1000 kgr. fűrészelve lei 560
Ölönként lei 760-ért vásárolhat
CONCURENTA -nál, Cal. Saguna 176-178
TELEFON: 24-66.

— Gépkocsiszerencsétlenség két halott áldozattal. Cernăuți-ból jelentik: A viinita-storoineti-i útszakaszon egy személyszállító társaság gépkocsija felborult. A szerencsétlenség következtében Stern Rudolf, a gépkocsi vezetője, valamint Steciuc Maria meghaltak, míg a többi utas súlyos sebesüléseket szenvedett.

Üzletáthelyezés

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **képeret-üzletemet** üzemmellel egyesítve

Str. Gh. Ionescu 17 sz. alá (Pápay-ház) helyeztem át.

Freiman József

— Megszökött a fogházból — két hónapra ítélték. Alteanu Mihai péksegédét a törvényszék már régebben 18 havi elzárásra ítélte lopás és betörés miatt. A fővárosi rabot mezei munkára osztották be, ahonnan egy őrizetlen pillanatban megszökött. Később elhozták és ma a törvényszék elé került szökés miatt. A törvényszék újabb kéthavi fogházra ítélte a szökésért.

Poloskájára van? forduljon bizalommal Lovas lakástisztítóhoz, akinek 38 éves munkája igazolja annak 100 százalékos kiirtását. Str. Oituz 111.

— Árleltések. Aradváros vezetősége az érdekeltek tudomására hozza, hogy július 29-én a városháza 102-es számú szobájában több árleltést tartanak. Dél előtt fél 11 órakor az inasok és az ápolónővérek otthona részére történő hus, zsír, szalonna stb. ellátására tartanak árleltést, míg 11 órakor a színházépületben levő volt Limbeck-féle temetkezési vállalat helyiségének hérbeadására tartanak árleltést, fél 12 órakor pedig a színházépületben levő kávéház és étterem renoválására és átalakítására tartanak tárgyalást 2 millió 950 ezer lei értékben.

— Az Aradi Torna Egyesület választmányja vasárnap délelőtt 11 órakor az egyesületi helyiségben ülést tart.

— Üzemáthelyezés. A pontos és szakszerű munkájáról általánosan ismert Freiman képeret-készítő cég üzemenek összpontosítása céljából a Bul. Reg. Ferdinand 9. sz. alatti nyílt üzletét a Str. Gh. Ionescu 17. sz. alatti üzemével egyesítette. Ez azért vált szükségessé, hogy egy helyen, személyesen állhasson megrendelőinek rendelkezésére és a munkálatok gondos elvégzését személyesen is állandóan ellenőrizhesse. Freiman József művészi képeretei már eddig is kivívták a nagyközönség legteljesebb elismerését, a jövőben pedig fiaival együtt munkálkodva, ezt a véleményét, ha lehet, még jobban megerősíteni kívánja. Biztosan tudjuk, hogy a nagyközönség továbbra is azzal méltányolja Freiman József igyekezetét, hogy új üzemében éppen úgy fel fogja keresni megbízással, mint azt eddig tette.

— **UJJASZERVEZIK A NAGYBANYAI FESTŐISKOLÁT.** A nagyhirű nagybányai festő iskola felvirágoztatása érdekében több neves művész és az illetékes hatósági szervek között tárgyalások folynak. A kormány belátta, hogy a festőiskola további hanyatlását és a személyi harcokat nem tűrheti. Ki akarják kapcsolni a nemzeti kérdéseket a művészi ügyekből és az egykori világszerte ismert iskola vezetését hozzáértő, kipróbált emberek kezébe akarják lehetni. Először úgy volt, hogy az Astra veszi át az iskola ügyének irányítását Dr. Zigre kultusz miniszter azonban az iskola teljes átszervezése és állami támogatása mellett foglalt állást. Utasította az illetékes hatóságokat, köztük a szatmári prefektust is, hogy ebben az irányban tegye meg észrevételét. Ez ügyben dr. Marcus Stefan művészeti vezérfelügyelő a napokban Nagy-bányára látogat, hogy az iskola átszervezése tárgyában a megbeszéléseket megkezdje.

— A Színházi Magazin új száma. A nagy riportok számának lehet nevezni a Színházi Magazin új számát. A margitszigeti híres Tell Vilmos-előadás különös érdeklődésre tarthat számot, hiszen nem mindennapi produkció zajlott le a nagyszerű szabad színpadon. Altdorfi társulat abból a városból, amelynek minden köve össze van forrva a monumentális emlékü sváici szabadságharcával, tradicionális előadásban mutatta be Schiller művét a pesti közönségnek. Külön nagy riport szól a nemzetközi „pilótáknikról” és a hatvanéves nagy magyar íróról, Móricz Zsigmondról, aki leányfalusi magányában fogadta a Magazin munkatársát. Külön nyolcoldalas melléklet mutatja be a Nemzeti Színház életét és jövő évadra irányuló terveit. A nagyközönség, melyet kedvenc színházának és színészeinek élete kétségtelenül közelről érdekel, örömmel fogja fogadni ezt a részletes, tanulságos és mulatságos riportot. Neves írók dolgoztak az új számba: Hunyady Sándor érdekes riportjával és Ignác Rózsa novellával. A darabmellékletben ezúttal az operakedvelő közönség régi kívánságának tesz eleget a szerkesztőség, amikor a szegedi szabadtéri játékok elkövetkező attrakciójának, az „Aida”-nak a szövegekönvét illesztette be a lapba. Kétúró fényképpályázat egészíti ki a lapot, hétről-hétre visszatérő díjazással és változatlan terjedelemben feltalálhatók benne az összes rovatok és mellékletek. A lap ára külön kotta-, kézimunka-, gyermek-, valamint rádiómelléklettel csupán 20 lei.

— Ausztriai menekültek hajószerencsétlensége. Haifából jelentik: Az „Evenimentul” című bucuresti-i lap értesülése szerint a panamai zászló alatt haladó „Rim” nevű hajón, amelyen négyszáz ausztriai menekült utazott, tűz ütött ki. A veszélybe jutott utasokat az olasz „Fiume”-hajó vette fedélzetére, míg a panamai hajó elsüllyedt.

— Halálra ítélték hét palesztinai arabot. Haifából jelentik: A katonai törvényszék csütörtökön hét arabot halálra ítélt, amiért a vádlottak június 2-án megtámadták egy angol katonai járőrt. Öt arabot életfogytiglani kényszermunkával sújtottak, amiért felforgató cselekedetekben vettek részt.

— Gondatlan hernyózás miatt, rengeteg eljárás indult szőlősgazdák ellen. Nagyvárad. A büntető járásbíróóság az utóbbi hetekben számos váradai szőlő- és gyümölcsös-tulajdonos ügyét tárgyalta és tárgyalja, akik ellen azon a címen indult eljárás, mert vagy egyáltalában nem takarították meg gyümölcsfaikat a hernyóktól, vagy gondatlanul hernyóztak. A legújabb nemzetgazdasági rendelkezések értelmében a hegybíró állította össze a vádlottak névsorát és ebben az évben alig van váradai szőlőtulajdonos, vagy gyümölcs-termelő, aki ne szerepelne a „fekete listán”. A napokban szőlőtulajdonosi minőségben gondatlan hernyózás miatt dr. Popa Demeter tisztiorvos is a bíróság elé került. A tisztiorvos azzal védekezett, hogy szinte emberemlékezet óta nem volt annyi hernyó, mint az idén és bár mindent megtett — egyszerűen lehetetlen volt teljesen megtisztítani a fákát a kártékony férgektől. A járásbíróóság felmentette a tisztiorvost.

Utra kész? Ne felejtse el megvenni sorsjegyet a GOLDSCHMIDT Bankban! Huzás július 15-én!

— A „Párisi Divat” júliusi száma különösen gazdag, változatos tartalommal jelent meg. Cél szerű strand holmikak, kiránduló és üdül-ruhák, kabátok stb. találunk benne. Ugyancsak sok-sok szép holmi akad a gyermekek számára is. A kézimunka oldalakon, színes himzéses terítők, horgolt kendőcskék, szekrénycsikok, madeirás gallérok stb. között válogathat a „Párisi Divat” hölgyközönsége. Az irodalmi oldalak sem hagynak hátra kívánnivalót. Versek, cikkek, ismeretterjesztő közlemények váltják egymást. Folytatásos regény, kép- és keresztrejtvény, szerkesztői üzenetek egészítik ki a Párisi Divat júliusi számát.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

HAIÓS gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria 8. Tel.: 14-90.)

KAIN gyógyszer-tár, Calea Banatului 1. Tel.: 17-67.)

NIEDERMAYER gyógyszer-tár, Str. Gojdu

ÉLJEN!

Most a MILLIO MILLIO!

A Colectura Oficială și a Oficiilor Rurale P. T. T. elárusító helyei köztölték, hogy a 20. sorsjáték alkalmával amely
JULIUS 15.-én

kezddődik, semmit sem vonnak le a nyereményekből. Menjünk mindannyian **SORSJEGYET VÁSÁROLNI** a Colectura Oficială și a Oficiilor Rurale P. T. T. elárusító helyeitől. **A I. osztály huzása július 15.-én.**

COLECTURA OFICIALĂ

ȘI A OFICIILOR RURALE P. T. T. ELÁRUSÍTÓ HELYEI

HELYI CIM:

A NYEREMÉNYEKET a nyerteseknek minden adólevonás nélkül fizetik ki.

A MILLIO MILLIO!

OLAHU I. st. Btatlanu 3.

SPORT KÖZLÖNY

Módot kell nyújtania a szövetségnek a törpe-bajnokság lebonyolítására

A labdarugósport legfontosabb problémája az utánpótlás kérdése

A labdarugósport híveinek minden évben nyári szórakozásukat képezték Aradon a törpe-csapatok mérkőzései és néha ezeken a mérkőzéseken többet és nívósabbat volt alkalmuk a nézőknek tapasztalni, mint a „nagy” csapatok kemény, néha durva és sportszerűtlen összecsapásain. A közönségnek ez a szórakozása az idén — úgy látszik — elmarad, mert ez évben nem kerül lebonyolításra a törpe csapatok bajnoksága. Arra kívánunk alább rávilágítani, hogy mi ennek az oka és hogyan lehetne mégis lehetővé tenni, hogy a kölyök-csapatok mérkőzéseit mégis megtartsák.

Az alkerületi sportszövetség felhívta az egyesületek figyelmét, hogy a szabályok értelmében csakis szabályszerűen leigazolt játékosok vehetnek részt bármely bajnoki — így törpe-bajnoki — mérkőzésen és közölte az érdekeltekkel, hogyha törpe-csapatot akarnak szerepeltetni, akkor igazoltassák le a kölyök-játékosokat. Könnyű ezt mondani — mondták az egyesületek — de hogyan igazoltassunk le 15-20 játékost, amikor ehhez 4-500 leire van szükség és az anyagi körülmények még azt sem engedik meg tulságosan, hogy első és ifjúsági csapatainkat szerepeltessük és fenntartsuk, a szövetség természetesen ezt nagyon sajnálja, de a bajnokságban, amelyet ténylegességben kiírtak, csakis olyan játékosok szerepelhetnek, akik leigazolva vannak. Ilyenformán két

egyesület jelentkezett a törpe-bajnokságra, amelyet természetesen két csapattal nem tartanak és nem tarthatnak meg.

A helyzet tehát az, hogy az egyesületek nem rendelkeznek leigazolt törpe-játékosokkal, vagy ha rendelkeznek is, csak két-hárommal, úgy hogy nem vehetnének részt a bajnokságban. A szövetségnek kellene ezen a helyzeten segíteni és módot nyújtani arra, hogy az egyesületek elindíthassák törpe-csapatukat a bajnokságban. A szövetségnek sürgősen össze kellene hívni az egyesületek intézőit és fel kellene szólítani azokat, nyilatkozzanak, hogy részt akarnak-e venni törpe-csapatokkal a bajnokságon és ha igen, úgy a szövetségnek kellene előlegezni az igazoláshoz szükséges összeget, amelyet azután az ősz folyamán levonnának az egyesületektől.

Okvetlenül módot kell találni a kérdés megoldására, mert itt nem csupán arról van szó, hogy a labdarugást szerető közönség elesik legkedvesebb nyári szórakozásától, hanem arról is — és főként arról — hogy az utánpótlás fejlesztésének kérdése a törpe-bajnokság kutbaesésével holtpontra jutna. Szüksége van az egyetemes sportnak arra, hogy a törpe-csapatok komoly küzdelmekben edződjenek, mert az ő fejlődésük és nemes vetélkedésük ad biztosítékot a labdarugósport további fejlődésére

Kik kerülnek a B. ligába?

Mint ismeretes, a kerületi bajnokságban szereplő csapatok közül ligánként 2-2 csapat kerül be a B) divízióba és az északi liga kivételével, ahol még nem fejezték be a liga-bajnokságot, már ismeretesekké váltak azok a csapatok, amelyek bejutottak a B) ligába. Ezek a következők:

Nyugati liga: Electrica, Mica.

Közép liga: Sparta (Meggyes), Astra (Brassó)

Keleti liga: Macabi (Chisinau), Muncitorul (Cernauti.)

Déli liga: Doc (Galati), Ferro.Email (Ploesti.)

O A Szablóczky-vándordíjas oldboys-mérkőzések a hadfelszerelési alap javára vasárnap lebonyolításra kerülő mérkőzések miatt egyheti halasztást szenvednek, úgyhogy a július 9-ére kisorsolt fordulót július 16-án bonyolítják le.

O Két külföldi állampolgár játékos játszhat ösztől az — A. osztályos csapatokban, bajnoki mérkőzésen is — erről beszélnek befejezett tényként a labdarugó szövetség vezető köreiben.

O A tornaegyesület turista-osztálya vasárnap délelőtt 10 órakor testületileg jelenik meg Mikolás Albert, tavaly elhunyt turistatestvér sírköteleplézési ünnepélyén a Felsőtemetőben. Az augusztus 5-20-ig tartandó erdélyi autó-körtúra kötött létszáma csaknem betelt a még meglévő néhány helyre sorrendi jelentkezés az egyesületi helyiségben. Az augusztus 20-iki püspökfürdői egynapos kirándulásra is már lehet jelentkezni.

O Természetjárás. Az aradi Hakoah és a temesvári Kadima sportegyesületek turista szakosztályai együttes találkozó-kirándulást rendeznek vasárnap, 9-én a Hegyalára és Lippafüredre. Indulás vasárnap reggel 6.25 órakor a CFR-el. visszaérkezés Aradra vasárnap este 8 órakor. Jelentkezni lehet legkésőbb péntek délig a Hakoah klubhelyiségében, Str. Consistorului 42. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

Az AMTE (AMEFA) vezet a Szablóczky vándordíjban

A Szablóczky vándordíjas oldboys-bajnokságban szerdán lejátszott mérkőzés után, amelyet — mint ismeretes — a piros-feketék nyertek meg a sárga-fehérek ellen, az AMTE (AMEFA) vezet a Szablóczky vándordíjban. A táblázat most így alakult:

1. AMTE (AMEFA)	2	2	—	—	3	0	4
2. AAC (CAA)	3	2	—	1	8	5	4
3. ATE (SGA)	3	2	—	1	8	6	4
4. Astra	2	1	—	1	2	2	2
5. Gloria	2	1	—	1	5	3	2
6. Tricolor	2	—	2	—	3	3	2
7. Hakoah	3	—	1	2	5	1	1
8. Vulturul	3	—	1	2	3	7	1

O Szombaton: Ujpest—Beogradski, vasárnap: Ferencváros—Bologna. Budapesten kisorsolták a KK középöntőinek második mérkőzéseivel kapcsolatban, hogy mikor bonyolítják le a mérkőzéseket és a sorolás szerint az Ujpest játszik július 15-én, a Ferencváros pedig július 16-án a Beogradski, illetve Bologna ellen.

O Kemény Gábor Magyarország kalapácsvető bajnoka Athénben 47,88 méterrel új magyar rekordot állított fel. A görög atlétikai szövetség jegyzőkönyve a rekordról tegnap érkezett meg Budapestre, amelynek alapján a magyar szövetség a rekordot már hitelesítette is. Az új magyar rekord mindössze pár centiméterrel jobb Biró György KAC 47,53 cm.-es román rekordjánál.

Elkészült a vádirat a franciaországi „csuklyások” ügyében

Páris. Az államügyészség elkészítette a vádiratot az annakidején nagy port felvert „csuklyás” terrorista szervezet ügyében. Mint emlékeztetés, a francia hatóságok sorozatos házkutatások alkalmával sok robbanóanyagot és fegyvert találtak. A „csuklyások” néven ismert szélsőjobboldali szervezet tagjai ellen akkor terrorista merényletek megszervezésének gyanúja címén indult meg az eljárás.

A vádirat Pozzo di Borgo herceg — De la Rocque ezredesnek, a szélsőjobboldali „tüzkeresztesek” vezérének egykori híve — s még 70 ember ellen emelt vádat. Fegyveseket összeesküvésért, másokat fegyvercsempészésért és rejtgetésért, másokat egyéb címen vádol az ügyész. A tárgyalás időpontjáról még nincs jelentés.

Kedvezményes utazás

New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KENYELMES UJ HAJOIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és prospektusok

ORT. utazási irodáiban:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-89.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

Miért halt meg Petőfi Sándor?

Érdekes történelmi adatok a nagy magyar költő eltűnéséről szóló legendákkal kapcsolatosan

Erdély magyarsága most készül kegyeletesen megemlékezni Petőfi Sándor halálának kilencvenedik évfordulójáról. Petőfi Sándor élete és haláláról a közelmúltban Budapesten egy volt kutató emlékei és egyéb elbeszélések alapján azt igyekeznek tisztázni, amint az Aradi Közlöny is beszámolt róla, hogy Petőfi meghalt-e a segesvári csatamezőn, vagy Oroszországban, szomorú rabságban érte utól a halál? Főia Géza, az ismert magyar író tollából jelent meg az alantí cikk, melynek időszzerűségét éppen az újkéletű Petőfi-történetek adják.

A Petőfi-legenda ismét kigyult. Nagyon jellemző tünet ez: lassanként száz esztendeje lesz annak, hogy Petőfi Sándor örökre eltűnt az erdélyi csatamezőn, de a magyarság nem tud helynyugodni ebbe a halálba. Mennyi földrengés rázott meg bennünket azóta, milyen szelek fúttak s hány újfajta lobogót rántottak az árbóca s még mindig Petőfi fái, Petőfi, helyesebben a „petőfiség“ hiányzik. Visszaköveteljük, visszaidézzük őt az életünkbe s én magam felmérhetetlen értéket s belső reménységet látok ebben, Petőfi hiányzik.

Bem ajándéka

A legenda újra kigyult s ebből az alkalomból nem tartom érdektelennék. ha

kicsit visszatérünk a valósághoz is.

Gyönyörű dolognak tartom, hogy Petőfi felszállt a legendák felhőjébe, de ne feledkezzünk meg arról a Petőfi Sándorról sem, aki itt égett, küzdött s kapta csösti a fájdalomokat s méltatlan bántságokat a földi téreken.

A kételkedőknek s a lázas szemű legendarajongóknak véleménye megegyezik abban, hogy

Petőfi a fehéregyházi csatánál halt meg, halt a magyarság, a magyar iradalom a magyar szellem számára;

nem éghetett, nem alkothatott tovább. S kevesen emlékeznek rá, hogy mindez tulajdonképpen egy ló miatt történt...

Mindenki tudja, hogy Bem altábornagy meny nyire rajongott Petőfiért. Kinevezte őrnagynak, nádszegédév tette s neki ajándékozta gyönyörű fekete színű csatavóját.

Petőfi Sándor, a szabadságharc eleven lelke azonban igen nehéz anyagi viszonyok között élt.

Mig katonáskodott s az erdélyi harctéren

Petőfi Sándornak egy ló miatt kellett elpusztulnia

Ilyen hangulatban jött egy barátjához Mező-Berénybe. Julius 19-én feleségével együtt éppen kocsira akart ülni, hogy

Damjanichot Aradon meglátogassa.

midőn egy sebtiben érkezett kocsiról Bem futára ugrott le. Megismerte Petőfit s tudta, hogy Bem várja őt. Az elkéseredett, megalázott költőnek elég volt ennyi. Pillanat alatt elfeledte keserű fogadalmát és rohant Erdélybe meghalni.

Petőfi csatlakozott Bemhez és kocsin ment ki a fehéregyházi csataterre.

A fáradt magyar honvédsereg kezdetben sikerrel küzdött az orosz tulerő ellen, de azután egyszerre felbomlott. Pokol lett a csatateréből, s ott állott Petőfi gyalog.

Többen, akik lovon voltak, megmenekültek, de megvan a lova, valószínűleg ő is megmenekült. Amde lova árán kenyeret és koporsót kellett vennie...

Imához!

Legendák egész sora fűződik halálához. Orbán Károly honvédtiszt mesélte a következőket. A segesvári csata előestéjén, mint az őriárat vezetője, körüljárta a magyar tábor. A tábor szélén magányos, merengő alakot látott. Rákiáltott:

— Ki vagy?

— Petőfi Sándor.

— Imához! — vezényelt Orbán Károly.

Másnap Petőfi eltűnt. A végtisztességet előző este kapta meg.

Engem Orbán Károly legendája kapott meg

küzdött, családja előbb Vörösmartyék, majd pedig Arany Jánosék vendégszeretetét élvezte és 1849. májusában súlyos csapások érték Petőfit. Ezt írja Aranynek május 17-én:

„Kedves Barátom! Oly csapások érnek, melyek megsemmisítenének, ha csupán fiu volnék s nem férj és apa is. Alig egy hete, hogy megtudtam apám halálát s holnap anyámat te metjük el.“

Arany 23-án felel és levelében finoman, de határozottan kifejti, hogy Petőfi Zoltán eltartását nem vállalhatja tovább. Arra hivatkozik, hogy felesége nem rendelkezik elegendő „lelki nyugalmmal és anyagi eszközökkel.“

Petőfi nek el kellett temetnie szüleit, ledéznie kellett a temetési költségeket s gondoskodnia kellett családjáról. Egyetlen „kincse“ volt a Bemől kapott ló...

Egy árverés

De miért nem fordult a kormányhoz? Petőfi ezt is megtette. „A honvéd“ című versét felajánlotta a kormánynak ötvenezer példányban. Olyan anyagi támogatás lett volna ez, amely méltó Petőfihez.

A kormány azonban csak huszonötezer példányban vette meg.

Az így kapott pénz nem volt elég. El kellett adnia a lovát. Ezt írja Aranynek:

„Eredj el Szentpálj térparancsnokhoz s kérd meg őt szépen a nevemben, hogy lovamat adja el árverés útján. Légy jelen te is az árverésen s megmondhatod a vevőknek, hogy az a jó Bem csatolova volt, ő adta Petőfinek s Petőfi most eladja, hogy árán kenyeret vegyen magának.“

Az események viharosan s villámgyorsan követtek egymást. Betört az orosz haderő. Kossuth hívatta Petőfiéket, hogy fanatizálják a pesti népet a főváros környékén vivandó véres elhatározó, utolsó lehelletükig tartó csatára. Néhány óra múlva azonban a kormány mást gondolt s elmenekült a fővárosból.

Petőfi megérkezett a végső klábrándulás kétségbeesett hangulatában.

Julius 11-én lev ír Aranynek:

„Főlszedtem sátorfámat s másnap családommal együtt ide, e békési magányba bujdoskoltam azon óhajtással, vajha soha többé a nyilvános életnek még a küszöbére se kényszerítene sorsom.“

Kiváncsi volt mi van 2 éves huga hasában

legmélyebben. A végzet hideg lehellete fut át rajta.

Azt hiszem, hogy a magyarság legszebb halálai virágoznak ki az égő szemű emberek Petőfi-legendáiban. De ugyanakkor keserű szögyvenkezés is pirul bennem.

Petőfi Sándornak a valóságban mégis valószínűleg egy ló miatt kellett elpusztulnia.

FÉJA GÉZA

Színház

MAGYAR SZÍNHÁZ

A „CENTRAL“-MOZGÓ KERTHELYISÉGÉBEN!

Szombaton megnéző előadás:

„A HÖLGY HOZZÁM TARTOZIK“
operettjüdünság.

Vasárnap este 9 órakor:

„EGY BOLOND SZÁZAT CSINÁL“
szeszonslágér operettjüdünság.

Hétfőn közkivánatra olcsó mozihelyárákkal:

Minden jegy 27 lei.

„BUBUS“

Óriási sikerű operett.

Az a kedves szeretet, amivel az aradi színházlátogató közönség fogadta Mihályi Károly társulatát, arra készítette a kitűnő együttest, hogy kellemes nyári színházhelyiségről gondoskodik a közönség számára. A város vezetősége méltán volva a társulat felgyelmezett munkáját, a legnagyobb előzékenységgel hocsátotta a társulat rendelkezésére a „Central“-mozgó gyönyörű kerthelyiségét, amelynél ideálisabbi szabadszínházat álmadni sem lehet. Ebben a csodaszép berendezett kerthelyiségben tartja a társulat további előadásait.

Szombaton színpad körül Pierre Weber remek, ragyogó szellemességű operettje: „A hölgy hozzám tartozik“, amelynek komponistája: Eisemann Mihály, már maga záloga egy darab sikerének. Papp Ella gyönyörű énekszámai, Vargha Ilona és Sugár Jenő táncai, Mihályi Károly, Lukács Ede remek humora, M. Palucz Vilma, Rainay Baby, Tarnay, Haller Sándor, Bereng Béla pompás alakításai biztosítják az operett nagy sikerét.

Vasárnap este 9 órakor: Minden idők legkacagtatóbb operettjüdünsége, a budapesti Royal-színház 150 előadást ért üdünsége: „Egy bolond százat csinál“ kerüli bemutatóra. Szakadatlan derűlttség kíséri végig az egész darabot, melynek hálás főszerepeiben: Papp Ella, Vargha Ilona, Kemény Juci, Lukács Tarnay, Sugár, Mihályi, Bereng remekelnek Tarnai loikiismeretes rendezésében.

Hétfőn este közkivánatra újra színpad körül a páratlan sikerű „Bubus“. Olcsó mozihelyárákkal, minden jegy 27 lei. Akinek még nem volt alkalma ezt a ragyogó darabot megnézni, ne mulassza el, mert utoljára kerüli színpad ez a rendkívül mulattató operettjüdünség.

Jegyek máris előjegyezhetőek: Librerie Literatura (Oláh) könyvkereskedésében.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengereitull utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Északamerikába, (Kanada)

Középamerikába

Délamerikába (Chile, Peru)

Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányi és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien
hajóival.

Információkés prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőtűdünség:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 16-96.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Julius és augusztus hónapokban tilos végrehajtást eszközölni a buzatermesre

Végrehajtás esetén is csak minimális áron adható el a buza

Az Aradi Közlöny legutóbb már megemlékezett arról, hogy a képviselőház mezőgazdasági bizottsága néhány módosítást eszközölt a buzaértékesítési törvényjavaslat eredeti szövegén. Közöltük, hogy a buza minimális árát 40.000 lel helyezett 42.000 leiben állapítják meg. Október és november hónapra ezt az árat 1000, december hónapra pedig 3000 lelvel emelik. Ez az ár a 77 kg-hektoliter fajsúlyu búzára vonatkozik.

Rendkívül érdekes az a módosítás, amelyet a törvénytervezet harmadik szakaszánál hajtottak végre. Ennek értelmében azon szóbeli, vagy írásbeli szerződések, amelyek az új törvény megjelenése előtt, az 1939. évi buzatermes eladására vonatkozóan, termelők és vásárlók között létrejöttek, az eladási árat illetően, az új törvény rendelkezésével alá esnek, vagyis búzát még régebbi szerződés esetében sem lehet a minimális áron alul vásárolni.

A törvény rendelkezése értelmében tudvale-

vőleg a jövőben minden buzavásárlásról írásos szerződést kell készíteni és ezt a megvel buza-hivatal, vagy annak megbízottja láttamozza. A módosított szöveg szerint azokban az esetekben, amikor az eladás vagontételekben történik a láttamozást abban a megyében kell eszközölni, ahol a feladóállomás van, viszont a piacra történő eladások esetében, függetlenül az áru származási helyétől a láttamozást abban a megyében eszközölik, ahol az áradás történt.

Teljesen új szakasza a törvénynek a 18-ik szakasz, amelynek értelmében a buzatermesre vonatkozóan július és augusztus hónapokban a kincstár nem eszközölhet végrehajtást. Későbbi árverések is csak az új törvény rendelkezésének az alapján és az abban megállapított minimális áron történhetnek. A kincstár kellő intézkedéseket fogantathat követelése behajtására, a buzának olyképpen való lefoglalása azonban, hogy azt el is vigyék, július és augusztus hónapokban tilos.

Parlamenti javaslat Angliában a japán, olasz és német áruk megjelölésére

London, Edwards munkáspárti képviselő az alsóházban javaslatot nyújtott be, amely kötelezi a külföldi eredetű árucikkek megjelölését. Eddig az angol törvény csak annyit írt elő, hogy az árukra felüntessék: "külföldi". Edwards arra tart igényt hogy felüntessék pontosan, melyik országban készült az illető árucikk. A törvényjavaslat célja, elősegíteni, hogy a vásárlók előnyben részesíthessenek bizonyos termékeket és ne legyenek kénytelenek tudatlanságból japán, olasz, vagy német cikkeket vásárolni.

Azok a kisiparosok is kötelesek egy százalékos repülőadót fizetni, akik nem fizetnek forgalmi adót

A forgalmiadó-törvény 9-ik paragrafusa értelmében a kisiparosok mentesítve vannak a forgalmiadó kötelezettsége alól. Igen sokan úgy értelmezik ezt, hogy a forgalmi adóra kötelezett iparosok kötelesek csak fizetni a gyártások utáni repülő-adót is, amely — mint ismeretes, — egy százalékban lett megállapítva.

A Hivatalos Lap június 20-iki száma közölte azt a rendeletet, amelynek értelmében az 1 százalékos repülő-adót azok a kisiparosok is kötelesek fizetni, akik nem fizetnek forgalmi adót. A repülő-adó befizetése ugyanugy történik, mint a forgalmi adónál, a gyártási regiszterbe vezetendő ugyanis a nversanyag, a készáru, a forgalmi adó, vagy a repülő-adó, vagy mind a kettő.

Repülő-adót kell fizetni tehát mindazoknak a kisiparosoknak, akik öt lóerőig dolgoznak, hét munkánál nem dolgoztatnak többet és természetesen nem adnak ki munkát.

Ebbe a csoportba tartoznak azok a kisiparosok, akik például finomabb kivitelű szőrméket készítenek, szőnyegszövők, selvemkészítők, bőr-áru feldolgozók, kefekészítők (finomabb szőrből), illatszerkészítők, bőr-diszmi-árak gyártói, bőrruha-készítők, asztalosok, képkerepezők, viasz-figuragyártók, gombgyártók, doboz- és kosárfészítők, kereskedelmi könyvek, füzetek gyártói, stb., stb., Mindezek a kisiparosok csak akkor fizetnek repülőadót, ha készítményeiknél finomabb nversanyagot használnak. Ide tartoznak még a márvánnyal és más fényes kövekkel dolgozó iparosok, továbbá a töltőtollkészítők is, továbbá azok, akik nemes fémekkel dolgoznak.

Intézkedés azon vállalatok adójáról, amelyek új helyiségbe költöztek. A pénzügyminiszterium rendelkezése értelmében olyan esetekben, amikor valamely vállalat ugyanannak a városnak területén helyiséget cserél, anélkül azonban, hogy kereskedelmét lényegesen nagyobb keretek között folytathatná, nem kerül sor új adó kivetésére a folyó pénzügyi év során. Így tehát az április elsejei törvény értelmében a husz százalékkal emelt múlt évi adót fizeti változatlanul.

Iparüzemek és cseplőgeptulajdonosok figyelmébe!

Mielőtt gépszijszükségletét beszerezné, okvetlen keresse fel üzletünket, ahol az ország egyik legjobb gépsziját eredeti gyári árban

módjában van beszerezni, állandóan nagy raktár minden szélességű gépsziuban és speciális varrószijjakban, valamint gépszijcrouponokban.

Monopol Intrep. pt. com. de Piele

Arad, P. Avram Iancu — Propr. Alex. Markovits

Tárgyalások a Romániának adott angol hitel felosztásáról. A nemzetgazdasági miniszteriumban legutóbb értekezletet tartottak a hitelnek felosztásával és felhasználásával kapcsolatban, amelyet Anglia nyújtott Romániának. Az értekezleten a következők vettek részt: Ion Bujoiu nemzetgazdasági miniszter, Mititi Constantinescu pénzügyminiszter és a Banca Nationala kormányzója, Marinescu tábornok, egészségügyi miniszter, Victor Badulescu, a Banca Nationala adminisztrátora és annak a londoni román bizottságnak elnöke, amely a román-angol gazdasági egyezmény életbe lépésétől tárgyal, Victor Badulescu egyébként újabb utasításokkal rövidesen visszatér Londonba.

Forradalmi jelentőségű

új ekét mutatott be Henry Ford

Newyork, Henry Ford meghívta dearborni magánbirtokára az amerikai és a külföldi sajtó vezető személyiségeit, hogy bemutassa előttük azt az új motoros ekét, amely az autókirály szerint az egész világ mezőgazdasági forradalmisítani fogja.

A sajtó képviselői előtt nagy sikerrel mutatkozott be a motoros eke, amely Ford szerint teljesen feleslegessé teszi a lovat és az ökröt a mezőgazdaságban. Az új motoros eke négykerekű traktorból áll, amely óriási pneumatikon gördül. Ehhez a traktorhoz csatlakozik az újrendszerű eke, de egyéb mezőgazdasági szerződések is lehet csatolni hozzá.

Az egészen újrendszerű motoros ekét a Ford-gyár ir származású mérnöke, Harry G. Ferguson találta fel. Az új eke legfontosabb alkotórésze egy hidraulikus szerkezet, amely az ekevasat tetszés szerinti mélységben tudja tartani. A traktornak van egy olyan különleges szerkezete, amely a sulypontot tetszés szerint tudja változtatni, úgyhogy a traktor bármilyen nehéz terepen egyenletesen tud haladni, és ki tudja szabadítani a mögéje csatolt ekét a legnehezebb helyzetekből is. Mind a négy kerekéből külön-külön lehet lefékezni, úgyhogy a traktor fantasztikusan kis fordulatókat tud leírni.

Henry Ford a bemutató végén kijelentette az újságírók előtt, hogy az új eke óriási könnyebbségére lesz a gazdaembernek és nagyon sok időt fog megtakarítani számukra. A motorizált mezőgazdaság hozzá fog járulni ahhoz, hogy a földéhes országok helyzetén is segítsen, amennyiben a világ termőföldjének gazdaságosabb felhasználását teszi lehetővé.

Ervénytelenek a régi iparigazolványok

Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy azok a régi iparigazolványok, melveket a régi magyar ipartörvény alapján a polgármesteri hivatal, mint elsőfokú iparhatóság állított ki, nem érvényesek többé. Amennyiben véletlenül valakinek csak ilyen iparigazolványa volna, tartozik azt nyomban becserezélni és pedig a kereskedelem üzésére jogosító igazolványokat a kereskedelmi és iparkamaránál, az ipar gyakorlására szólót pedig a munkakamaránál. Azok ellen, akik ilyen régi iparigazolvány alapján üznek valamely ipart vagy kereskedelmet, eljárás indul meg s büntetésben részesülnek, mint akik engedély nélkül gyakorolják foglalkozásukat.

Megakadt a szlovákiai fa eladása a protektorátusba

Prága. A csehországi vállalkozók az utolsó időben Szlovákiában meglehetősen sok fa szállítására csináltak kötést, a szállítás azonban olyan elégtelen módon történik, hogy számos cég lemondott a bizonytalan szállításokról. A lebonyolított üzletek terjedelme így lényegesen visszamarad a múltévi mögött. Ezek felül prágai érdekelt körök arra mutatnak rá, hogy a szlovákiai árak nincsenek összhangban a cseh-morva árakkal. Ilyen körülmények között a szlovákiai fának a protektorátusba való szállítása ugyszólván teljesen szünetel.

Huszmillió lei állatkiviteli prémiumokra

A Hivatalos Lap július harmadiki számában megjelent törvénnyel 20 millió lejel felemelték nemzetgazdasági miniszterium rendkívüli hitelét, amely különféle állatkiviteli prémiumok fizetésére szolgál. Az újonnan engedélyezett összegből Külskereskedelmi Intézet (Institutul National de Export) kilonként 3 leit fizet a Görögországba, Szíriába, Palesztinába, Egyiptomba, Maltába és Libiába szállított ökrök után, kilonként 2 leit elősúlyban a juhok után. Ugyanebből az alapból fizetik a Franciaországba exportált juhhus utáni 25 százalékos és az Angliába, valamint más szabad devizájú országokba szállított marhahus utáni 30 százalékos prémiumot.

JULIUS 15-IKÉN KEZDŐDNEK A ROMÁN-MAGYAR KERESKEDELMI TÁRGYALÁSOK. Legutóbb már közöltük, hogy a román-magyar kereskedelmi egyezmény e hó végén lejár és ezért rövidesen tárgyalások kezdődnek az új egyezmény megkötése érdekében. A megbeszéléseket július 15-ikén kezdik meg Sinaiban.

Kérvényezni kell a szállítási igazolványokat. A pénzügyminiszter úgy intézkedett, hogy azon áruk szállítási igazolványait, amelyek fogasztási adó alá esnek, csak abban az esetben adják ki, ha azokat 8 lei okmány és 1 leu repülőbéllyeggel ellátott kérvénnyel kéri. Egyben úgy intézkedtek, hogy a szeszmonopolról szóló törvényben előirt szállítási igazolványok esetében elegendő, ha naponta csak egy ilyen kérvényt nyújtanak be.

A jogengedményezésből eredő jövedelem adóköteles. Az egyenesadótörvény 23-ik cikke tőkeamatadó alá vonja mindazokat az összegeket, amelyeket valaki egyszerre, vagy időközönként kap bizonyos jogok engedményezése, vagy gyakorlása ellenében. Különösen bányajogok, találmányi és hasonló jogok esetében ennek az adónak a kivetése nehézségeket ütköztet, mert legtöbbször az engedményezés ellenében a kedvezményezett fél részvényeket kap (különösen ha beföldi jogokról van szó), viszont az egyenesadótörvény erre vonatkozó szövege úgy is értelmezhető, hogy csak a lejben, azaz készpénzben felvett ilyen jövedelmek esnek tőkeamatadó alá. Tekintettel arra, hogy ez a magyarázat az egész törvénytörvényt illuzóriussá tenné s mindenki kiköthetné, hogy az engedményezett jogai ellenében részvényeket kapjon, amelyek után nem fizet tőkeamatadót, a pénzügyminiszterium most magyarázó rendeletet adott ki, hogy mindenféle jogengedményezésből, szabadalmak kihasználásából, vagy bérleti megállapodásokból eredő jövedelem tőkeamatadó alá esik, tekintet nélkül arra, hogy a kedvezményezett milyen formában kapja meg ezt a jövedelmet.

Bitumenburkolattal látják el a Sziget-Szatmár-Nagykároly közötti utat. A kormány utépítési tervezetének keretében megkezdték a szatmár-szigeti országot kiépítését. A munkálatokat a szatmár-nagykárolyi utvonatra is kiterjesztik. Az állami utépítészeti hivatal tervei szerint augusztus végére az országutat Nagykárolytól Máramaroszigetig bitumenburkolattal látják el.

Erettségi-eredmények Kolozsváron és Marosvásárhelyen

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári népki-sebbségi főgimnáziumok: a piarista főgimnázium, a református kollégium, az unitárius kollégium és a református leánygimnázium végzett növendékei a kolozsvári „Principesa Ileana” leányliceumban álltak az érettségizetők bizottság elé. Érettségire jelentkezett: 108 tanuló, akik közül 105 vett részt az írásbeli vizsgán, az írásbeli érettségén 71 ment át. A szóbeli vizsgálatokon csak 56 felelt sikeresen. A kolozsvári kisebbségi gimnáziumok ezúttal érettségi eredménye tehát: a jelentkezőknek csaknem a fele elbukott, — pontosan 53 százalék arányban sikerült az érettségi vizsga.

Marosvásárhelyen hétfőn a késő esti órákban fejeződtek be az érettségi vizsgálatok. Elsőnek a Papiu Ilarian fiuliceum növendékei vizsgáztak. Az érettségire jelentkezettek száma 50 volt, akik közül az írásbelin 39 ment át, a szóbeli vizsgálatokon pedig 29.

A vizsgálatok során másodikként az Unirea leányliceum növendékei érettségiztek. Érettségire jelentkezett összesen 27 növendék, az írásbelin átment mind a 27, akikből a szóbeli vizsgálaton csak kettő bukott el. Legutoljára vizsgáztak a helyi Református Kollégium növendékei. Vizsgára jelentkezett összesen 31 növendék, az írásbeli vizsgálaton átment 22, a szóbelin pedig 16.

Nagyvárad. A nagyváradi érettségi vizsgák befejezés előtt állnak és az eddigi eredmények nagyon kielégítőek. Mint ismeretes, összesen 97-en jelentkeztek írásbelire és ebből 84 jelöltet szóbelire bocsájtottak. A szóbeli vizsgák szombaton kezdődtek s eddig 75 maturáns jelent meg a bizottság előtt. A bizottság mindössze négy jelöltet bukott meg és eddig 71-en sikeresen lettek le az érettségi vizsgát. Az utolsó 9 jelölt ma reggel nyolc órakor kezdte meg a vizsgát.

Bucuresti-i malomtulajdonos öngyilkossága

Bucuresti. Tanase Niculescu Orzaru, ismert bucuresti-i malomtulajdonos Carmen Sylva fürdőhelyen öngyilkossági szándékból a tengerbe vetette magát, de megmentették és egy szanatóriumba szállították, ahol az első segélynyújtása után egy óvatlan pillanatban felakasztotta magát. Tettének oka ismeretlen és a 45 éves malomtulajdonos holttestét Bucurestibe szállították.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JULIUS 7.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13:05: Rádiózenekar. 13:45: Felolvasás. 13:55: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszerű közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Kulturális és művészeti élet Olaszországban. Alexandru Marcu tanár előadása. 19:17: Lemezek. 19:40: Th. Lupu csellózik, Theodor Rogalski zongorázik. 20: Constantin Geroita előadása. 20:15: Lia Constantinescu Botez Chopin és Gounod dalokat énekel. 20:35: Wagner: Trisztán és Izolda. Opera 3 felvonásban. Hanglemezeiről. 21:35: Hírek, sportközlemények. 23: Hírek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Kouszné Demény Magda zongorázik. 13:40: Hírek. 13:55: Zsurka Péter hegedül, zongorakísérettel. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14:30: Sthymel Miklós tánczenekara. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió diákfőelőadása. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: A rádió szalonzenekara. 18:40: Sportközlemények. 19:05: A dunakeszi MÁV. énekkar. 19:40: A rádió külügyi negyedórása. 19:55: Dukas: La Péri. Táncelőjáték. 20:15: Hírek. 20:25: Az én rádióműsörom. 21:25: Séta Dél-Baranyában. 22:10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23:40: Hírek külföldre.

Budapest II. 20:30: Mi mindent fizetünk illeték címén. Szedléczy Kardos Tibor dr. egyetemi tanár előadása. 21: Hírek. 21:20: Hanglemezek. 22:30: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14: Népdaok. 17:45: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 19:20: Lemezek. 21: Zágráb. 23:15: Sierjanc zongoraművész.

SZOMBAT, JULIUS 8.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, hanglemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13:05: Heuberger, Zeller és Millöcker lemezek. 13:45: Felolvasás. 13:55: Lemezek. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszerű közlemények. 17: A Straja Tarli szervezet órája. 19:15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18:15: A Munka si Voie Buna szervezet órája. 19:17: Mihai Ti-

can Romano előadása Granadáról. 19:32: Rádiózenekar. 20: A klasszicizmus kultúrsza a nagy költőknél. N. I. Herescu tanár előadása. 20:15: Rádiózenekar. 21: Rádióposta. 21:15: Tánclémezek. 22: Hírek, sportközlemények. 22:15: Modern zene lemezek. 22:35: Bécsi zene lemezek. 23: Hírek. 23:15: Costica Tandin zenekara. 23:45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Katonazenekar. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, vizállásjelentés. 14:30: Hanglemezek. 15:30: Hírek. 17:15: Bonis Mária mesél. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: A rádió postája. 18:40: Tánclémezek. 20:15: Hírek. 20:25: B. Fehér Miklós és Nagy Olivér hegedü- és harmóniumszámai. 20:50: Az első magyar képzőművészet. 21:10: Dalol a nyár. Zenés vígjáték 4 felvonásban. 22: Hírek. 22:35: Hírek, időjárásjelentés. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0:20: Balázs Kálmán és cigány zenekara muzsikál.

Budapest II. 17:55: Berlin-Bécs-Budapest nyolc evezőseinek városközi mérkőzése. Közvetítés a pesti Dunaágból. Beszél Puhár István, Machán Tibor és Holub József. 20:30: Mezőgazdasági félóra. 19:15: Nők a lombik előtt. Sztrókykayné, Mándy Teréz előadása. 21: Hírek. 21:20: Országos Postászenekar. 22:35: Időjárásjelentés. 22:40: A rádió szalonzenekara.

Belgrád. 13: Lemezek. 14:20: Rádiózenekar. 17:45: Lemezek. 20:05: Szlovén dalok. 21: Népdaok. 22: Rádiózenekar. 23:15: Táncczene.

Svájc

országos kiállítása

Zürichben

október 29-ig van nyitva

Olcsó utazási lehetőségek

Felvilágosítással szolgát:

Wagons-Lits-Cook

utazási iroda Arad

Minorita-palota
Tel.: 11-66.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69084. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu**. Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu**. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levezetés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Mindennemű fehérneművárást jutányosan vállal Almási, Bul. Reg. Ferdinand 35. 3041

Komoly ürleány a délutáni órákban elmenne idősebb urilasszony mellé. esetleg beteghez is. Cím a kiadóba „Finomlelkű” jelígre kérek. 3040

ALKALMAZÁST NYER

Egy zsidó házvezetőnőt jó fizetéssel vidékre keresek. Cím a kiadóban. 3056

ÜZLET

Nagyforgalmu főtéri trafik eladó. Érdeklődni: Str. Eminescu 12., a házmaster-nél. 3044

LAKÁS

Törvényszéki villanegyedben háromszobás, összkomfortos, kertés magánház augusztus 1-re olcsón kiadó. Bővebbet: Str. 1. Decembrie No. 15. 3057

Különálló udvari, földszinti szoba, frissen festve, irodának is alkalmas, bútor nélkül kiadó. Str. Consistorului 3., át-
Aró-udvar 3069

Ötszobás, földszintes lakás, külön kápu bejárattal, az Avram Iancu-tértől 5 pernyire 2600 leuért aug. 1-re kiadó. Atlanta cipőüzlet, Piata Avram Iancu. 3042

Egyszobás, komfortos, balkonos urilakás augusztus 1-re kiadó. Bul. Carol 68. Földszint. jobbra. 3045

Bul. Regina Maria 15. sz. alatt kétszobás, II. em. udvari lakás, iroda- és raktárhelyiségek kiadók. 3043

Lépcsőházi bejárattal egyszobás, fürdőszobás garconlakást keresek. Cimeket a kiadóba „Garcon” jelígre kérek. 3046

Egyszobás, összkomfortos lakás új villában kiadó. Str. Gen. Mosoiu 10. (Pátria). 3051

Keresek különbejárta bútorozott, lehetőleg kétszobás, fürdőszobás lakást. Igénybevennék 2-3 hónapos időtartamra is. Cimeket „Hotel Central 58.” leadni. 3024

VÉTEL-ELADÁS

Tejszállítóknak ajánlok legjobb minőségű tejesüveget olcsón, Str. Tribunalu Axente 35. 3054

Új könyv! — Bizony: „Az érvényesülés lélekiana”. „A férjhezmenés művészet”. Megrendelhető Bizony Ferenc házasságközvetítő irodájánál, Temesvár, IV. Vácárcsu 11.

Dió, modern, sötét hálók engros árban, több, vagy egyenkénti vételnél is.

Olcsón kaphatók; kombinált szobák, recamierek, fotelek, modern sberl stb.

Íróasztalok új állapotban reklámáron lei 1850.

Nagy választék belföldi és keleti szőnyegekben, mélyen leszállított árban.

Vesziünk teljes lakásberendezést, ezüst evőkészletet, szőnyeget. Zálogcéduláját olcsón kasszabírtjuk. Előleget nyújtunk.

TEMPO

bizományi-üzlet
Fischer Elz-palota.

KÜLÖNFÉLÉK

Egy nagy asztalosműhely Saguna-ut 153 szám alatt kiadó. 3039

INGATLAN

Tőkebefektetésre ritka alkalom. Elköltözés miatt kedvező áron eladó emeletes sarok ház, 10% nettó jövedelemmel (Szabadság-tértől 1 percre uccakeresztezés). Cím a kiadóban.

A felparcellázott Patria-fatelepen több bázhely eladó. Pálmai ingatlanforgalmi-iroda, Bul. Reg. Ferdinand 58. 3055

Modern uri magánház

Avram Iancu tértől 10 pernyire 4 szobás tiszta összkomfortos nyitott terasszal és kerttel sürgősen eladó.

Erdeklődők címét a kiadóba kérem.

HATSCHKEK

Ingatlanforgalmi iroda

Arad, Biv. Carol 46. (Lakás ugyanott.)

Telefon 26-95.

Házak csupa kettő- és háromszobás lakásokkal

3 millió: színházhoz közel emeletes, üzletes ház 4x2, 4x3 szobás, összkomfortos lakás, jó hozam — 1.550 ezer; körút mellett emeletes új villa, 6 lakás, 10 százalék hozam — 1.400 ezer; tűzoltóságú emeletes, 8 lakásos, összkomfort, jó hozam — 1.100 ezer; főútnál új, modern, emeletes, négylakásos, 100 ezer hozam — 900 ezer; kath. gimnáziumnál emeletes, modern bérház, 2x3, 2x2 szobás, komplett lakás, nagy front — 780 ezer; hely. főútnál 5 lakásos bérház, igen kedv. fizetelt — 700 ezer; színházhoz közel modern, 2x3 szobás, fürdőszobák — 550 ezer; ugyanott magas földszintes, alapincézett bérház, 2 és 3 szobás lakások fürdőszoba, nagy front — 450 ezer; közpörhához közel sarokház, 3 lakás, kert — 400 ezer; Ipari Kultúrházhoz közel emeletes bérház 3 szobás, fürdőszobás lakások — 400 ezer; ugyanott négylakásos, 10 százalék hozam — 320 ezer; volt Erzsébet-mozihoz közel, főúton, háromlakásos sarokház, nagy kert — 300 ezer; Iancu-térhez közel emeletes, háromlakásos, 32 ezer hozam — 275 ezer; pernyárai új, magas földszintes, 6 teljes lakás 320 ol gyümölcsös, 10 százalék hozam — 220 ezer; Viaduktánál új, magasföldszintes, kettő- és háromszobás, elő, fürdőszoba helyiségek, pince, kert — 210 ezer; Catedralei-tér táján új, háromszobás, pince, fürdőszoba, bahelyiség — 200 ezer; főúton, külvárosban alapincézett, magasföldszintes, 2x3 szobás, elő, fürdőszobahelyiség, 400 ol kert — 195 ezer; belvárosi régi ház 2x2 szobás, komplett lakás, összkomfortos — 130 ezer; gyermekkorházánál új, alapincézett, háromszobás, 300 ol kert, — Kölcson betáblázásra.

Legújabb jelentéseink:

Lengyelország nem enged át területén szovjetcsapatokat

Élénk diplomáciai tevékenység az angol és francia fővárosban — Maisky londoni szovjetnagykövét látogatása a külügyi hivatalban

Nem utazik Moszkvába az angol külügyminiszter

London. (Rador.) Az angol lapok részletesen foglalkoznak a danzigi problémával és úgy tudják, hogy Chamberlain miniszterelnök a napokban beszédet mond mielőtt a lengyel kormány demarsot intéz a danzigi szenátushoz. A Daily Telegraph célzást tesz arra, hogy Hitler és Mussolini miként likvidálják a tiroli ügyet. Valamennyi Németországba be nem kebelezett terület közül Dél-tiroli a legnémetebb — írja a lap. — A kancellár tehát feláldozta a diplomáciai céloknak ottani német testvéreit. Joggal kérdezhetik tehát, hogy miért van a danzigi németeknek oly nagy értékkük, hogy esetleg világonkívül provokálhatnak, amikor a déltiroli németeknek oly kicsi az értékük.

Ellentétes hírek Halifax moszkvai utazásáról

Londonból jelentik: A „Daily Express” mai száma jelenti, hogy politikai körökben elterjedt hírek szerint

Halifax külügyminiszter a közeljövőben, lehetséges, hogy már a jövő héten Moszkvába utazik, hogy meggyorsítsa a szerződés megkötésére irányuló és vég nélkül húzódó tárgyalásokat.

A felelős tényezők körében az a meggyőződés vált urrá, — írja a lap — hogy a személyes érintkezés, különösen, ha ez a külügyminiszter közbenjöttével történik, azonnal megoldana minden nehézséget.

Chamberlain, aki eddig mereven ellenezte a külügyminiszter utazását, most már feladta ellenvetéseit

és szintén amellett van, hogy eredmény csak úgy érhető el, ha Halifax Moszkvába megy. A minisztertanács a közeli napokban dönt Halifax moszkvai utjáról.

Más lapjelentések szerint az egész brit birodalomban nagy feltűnést keltett az a hír, amelyet elsőnek a „Daily Express” közölt, hogy Halifax angol külügyminiszter rövidesen Moszkvába utazik. A lapok megnyugvással fogadták a hírt és megjegyzik, hogy a személyes érintkezés feltétlenül elő fogja mozdítani a feltornyosult akadályok mielőbbi eltüntetését.

Ugyanezeken azonban

illetékes londoni körökben megcáfolják a Daily Express jelentését, amely Halifax külügyminiszter moszkvai utazásáról szól.

Angol részről kijelentik, hogy ilyen terv nem merült fel. Londonban és Párisban különben élénk diplomáciai tevékenység folyik. Párisban Bonnet külügyminiszter tegnap hosszabb megbeszélést folytatott a párisi lengyel nagykövettel. A londoni angol külügyi hivatalban szintén fontos tanácskozások folytak Corbin francia nagykövét jelenlétében. Később megjelent ezeken a megbeszéléseken Cadogan külügyi államtitkár is. Ezt

az élénk diplomáciai tevékenységet összefüggésbe hozzák azzal a válasszal, amelyet angol részről a közeli napokban küldenek a szovjetkormány legutóbbi közleményeire.

Egyik párisi hetilap tudomása szerint különben a párisi angol nagykövét októberben megváltik állásától. Ugyanez a lap tudni véli, hogy a párisi nagyköveti állást a jelenlegi belgrádi nagykövettel töltik be.

Maisky, Szovjetország londoni nagykövete csütörtökön kihallgatáson volt a külügyi hivatalban.

Párisból jelentik: Beavatott körök tudni vélik, hogy az angol—oros—francia hármass egyezmény megkötését most már főleg az késlelteti, hogy Szovjetország nem akarja vállalni Hollandia és Svájc garanciáját. Nehézséget okoz a lengyel kormány magatartása is, mert az ellen tiltakozik, hogy esetleges háboru esetén az orosz csapatok keresztülvonulhassanak Lengyelország területén.

Néhány napon belül létrejön a szerb—horvát megegyezés

Belgrádból jelentik: Politikai körökben elterjedt vélemények szerint a horvát—szerb tárgyalások igen kedvező mederben folynak és néhány napon belül eredményre is vezetnek. Cvetkovits miniszterelnök Rohits fűrdőhelyen is folytatja erre vonatkozó tanácskozásait. Egyébként tudni vélik, hogy Cvetkovits kormányát a közel napokban átalakítják és az új kormányban már a horvátok is helyet kapnak.

„Neutralizáló vámilletéke.” alkalmaz az U. S. A. az olasz árukra

Rómában nagy visszatetszést keltett az intézkedés

Róma. Waller amerikai kereskedelmi államtitkár tegnap Rómába érkezett, hogy az olasz kormánnyal fontos tárgyalásokat folytasson. Alkalmilag az olasz—amerikai vámegegymény felülvizsgálatáról lesz szó. Mint ismeretes, az Egyesült-Államok huszonöt százalékos vámtöbblettel sújtotta a német árucikkeket és miután a vámszigorítás óta a német áruk behozatala lecsökkent, el- lenben az olasz áruk exportja megkétszereződött — hír szerint — a kereskedelmi államtitkár meg akar győződni arról, vajjon Olaszországból nem

német árukat szállítanak-e az Egyesült-Államokba olasz áruk gyanánt, hogy a huszonöt százalékos vámfelárat elkerüljék.

Róma. (Rador.) Az amerikai kormánynak az a rendelkezése, amely „Neutralizáló” vámilleték kiadását határozta el az olasz ipari termékek behozatalánál. Olaszországban nagy visszatetszést keltett ez a fascista körökben ezt a rendelkezést olybá veszik, mint az olasz kivitel elleni intézkedést, amely rendkívül súlyosan érinti az olasz érdekeket.

Vakmerő rablógyilkossági kísérlet Lugoson

Ismeretlen tettes loszurta egy timármester lányát és kifosztotta a vaskasszát

Temesvárról jelentik: Kegyetlen rablógyilkossági kísérlet tartja izgalomban Lugos városát. Tegnap reggel Blaskó György timármester a vásárra ment és üzletét leányára, Blaskó Georginára bízta. Reggel hét óra tájban az üzletben megjelent egy földműves ruhába öltözött férfi, aki juhbőrt akart vásárolni. Amikor nem talált megfelelőt, a leány a raktárba vezette, ahol az illető kiválasztotta magának az árut, majd megkérdezte, hogy a leány tud-e visszaadni egy ezerlevesből. Az üzletbe mentek, ahol a leány kinyitotta a kasszát, hogy megnézze, van-e aprópénze. Ebben a pillanatban

az ismeretlen férfi kést rántott elő és többször a szerencsétlen leányba szurt.

A kés Blaskó Georgiát a gyomrán, arcán, kezén sebezte meg úgy, hogy az élettelenül esett össze, mire

a merénylő kiürítette a kasszát és az ott talált hétezer lelet megszökött.

A szerencsétlen leányt kórházba szállították, ahol azonnal vérátömlesztést végeztek, életbenmaradásához azonban nem fűznek sok reményt. A rablógyilkos kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Visszatért Londonba a bécsi angol konzul

Bécs. Ma hagyta el Bécs az ottani angol konzul, akit egy álhíttalagos kémkedési ügyben való kompromittáltsága folytán a német kormány kérésére Londonba visszahívtak.

A londoni tőzsde és a moszkvai háromhatalmi tárgyalások

London. A keddi híresztelések után, amelyek a moszkvai angol—francia—oros tárgyalások sikeres befejezéséről vélték tudni, a londoni tőzsdén emelkedni kezdtek az árfolyamok. Szerdára azonban kiderült, hogy a hír nem igaz, mire a tőzsde irányzata ismét ellanyhult.

Sir Grieg, a lordok házána tagja nyílt levelet intézett a Daily Telegraph-hoz, amelyben kifejti, hogy egyedül az időszerű gazdasági kérdések megoldása mentheti meg a világot a háborútól. A kicsiny és semleges európai államok minden körülmények között távol akarták tartani magukat a nagyhatalmak viszálykodásától, de bizonyára örömmel ölelnék fel minden olyan kezdeményezést, mely hivatva van a világ nagy gazdasági problémáit békésen megoldani.

„Olaszország spanyolországi véráldozatai nem voltak hiábavalók”

Madrid. Spanyolország nagy lelkesedéssel készül Ciano gróf olasz külügyminiszter fogadtatására. A lapok hangoztatják az olasz—spanyol fegyverbarátságot és megemlékeznek azokról a nagy áldozatokról, amelyeket Olaszország hozott. A spanyol nép a Duce meleg ünneplésével akarja majd az egész világnak megmutatni, hogy az olaszok nagy véráldozatai nem voltak hiábavalók.

Az északkeleti japán hadsereg parancsnokának különvéleménye

Tienszsin. Az északkeleti japán hadsereg parancsnoka Tienszsinbe érkezett. Kijelentette, hogy a tokiói megbeszélésekre való tekintet nélkül fenntartják a tienszsin ostromzárat, sőt azt megszigorítják mindaddig, amíg Anglia nem változtat távolkeleti politikáján és nem ismeri el az új rendet Kelet-Ázsiában.

London. (Rador.) Angol diplomáciai körökben hangsúlyozzák, hogy eddig még nem állapították meg annak határidejét, hogy mikor kezdődnek meg az angol—japán tárgyalások a tienszsin helyzet tisztázása érdekében.

Állandósultak a harcok a mongol—mandzsu határon

Tokióból jelentik: A Domei japán sajtóiroda jelentése szerint ellentámadást indítottak az orosz mandzsu csapatok ellen. A Buir-tó környékén lefolyt harcok során több szovjet tankot megsemmisítettek, míg 12 szovjet repülőgépet lelőttek a japán katonák.

Olasz visszavándorlás a francia gyarmatokról az anyaországba

Nápoly. Algiréből és Oranból nagy számban érkeznek azok az olasz családok, amelyek végleg Olaszország területén akarnak letelepedni. Ezek a családok ugyanis nem akarják alávetni magukat a francia rendelkezéseknek és ezért költöztek vissza inkább Olaszországba.

Váratlanul visszahívták a moszkvai török követet

Moszkva. A török kormány váratlanul visszahívta moszkvai nagykövét, aki 1936. óta tölti be tiszteit. A nagykövét a legközelebbi napokban elhagyja Moszkvát.

Ankara. A török kormányhoz közelálló egy ankarai lap cikket közöl azzal kapcsolatban, hogy milyen lesz a török hadsereg feladata egy esetleges háborús konfliktusban. A lap cikkében emeli, hogy a török hadsereg csak akkor lép akcióba, ha Törökországot közvetlen veszély fenyegeti. Ha pedig Törökországot közvetlen veszedelem fenyegetné, akkor a török hadsereg olyan államok oldalán lépne akcióba, amelyek a török nép érdekeinek legjobban megfelelnek.